

התקשרות לאילנא דחיי

CHABAD ON CAMPUS
INTERNATIONAL CONFERENCE
כינוס השלוחים העולמי

[י"ז סיון, ה'תשל"א]

כנראה גם אצלו אבדה התקוה שאפשר תהי' תועלת (כל שהיא עכ"פ) – לספר ולדבר עם אלו מבני' שי' הדרים בברוקלין.

בכ"ז הוא אינו מחוייב זיך אויסרעכנען כ"כ – ובעת רצון יספר גם להם.

נדפסה ב"מקדש מלך" ח"ג ע' קצה. והיא אל מו"ה בן ציון שם-טוב. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ד אגרת ט'שט, ובהנשמן בהערות שם. כנראה כן 'מענה על דו"ח מביקור אצל א' השלוחים. במכתבו: עונג רב גורם לראות המוסד ומנהלו עם מסירותו לעבודה ויכול לשמש לדוגמא לכל השלוחים, ות"ל שחנני להיות בעזרו קצת עכ"פ.

[ח' ניסן, ה'תשל"ב]

ה"ה שליח מממה"מ להפיץ יהדות תומ"צ בתוך בניו – בני' שי' ומהו נעלה וקדוש וזכות יותר מזה?! וימלא השליחות ויצליח.

כתבה על גליון המכתב מיום ח' ניסן ה'תשל"ב.

[מנחם אב ה'תשל"ב]

להשלוחים שליט"א שטענו למה נגרע (בקשר להשקל דת"ב וכו')

הרואה כו' אינו רואה כו': (א) הנ"ל הוא ע"ד מחז"ל (יומא פ"ז מ"א

ב) אדרבא בהשליחות כפלים – שני שקלים.

נדפסה ב"כפר חב"ד" גליון 297 ע' 22. "התקשרות" גליון נד ע' 12. מענה להתמימים שנסעו בשליחות המל"ח ולא קבלו שטר של דולר מכ"ק אדמו"ר שחילק בתשעה באב, לאלו שהלכו בשליחותו לדבר בבתי הכנסת אודות תיקון החוק ד"מיהו יהודי", כדלעיל אגרת י'תנא.

הרואה כו' אינו רואה כו' 'במשנה שם: הרואה כהן גדול כשהוא קורא – אינו רואה פר ושעיר הנשרפין, והרואה פר ושעיר הנשרפין – אינו רואה כהן גדול כשהוא קורא. ולא מפני שאינו ראוי, אלא שהיתה דרך רחוקה, ומלאכת שניהן שוה כאחת.

מפתח

הנה צו מיין גרויס פארוואונדערונג, אין יעדער בריף אייערן, ניט קוקענדיג אויף די מערערע ענדערונגען, צום גוטען, פון איינעם ביז דעם אנדערען, איז אבער דער צד השוה אין אלע אייערע בריף, העכסטע אום-צופרידענהייט פון אייער זיין אין... סיי בגשמיות און סיי ברוחניות, און אויף וויפיל עס זאל ניט געשריבען ווערען אין זיי וועגען דער הצלחה אין עניני יהדות, ווערט גלייך צוגעגעבען, אז ס'איז ניט ווי געהעריג, און אז עס קען זיין, און עס מוז זיין אנדערש.

פארשטענדליך, אז דער ענין השליחות, איז די כוונה אין דעם, ניט נאר צו בריינגען אידישקייט אין... און ניט נאר אז דאס גייט מען א טובה טאן די אידען פון... נאר הוא אלס עיקר בריינגט דאס נוצען און גוטעס פאר דעם וואס טוט דאס, אין זיינע פערזענליכע ענינים זעלבסט...

אזוי ווי אין אלע עניני מעשי בני אדם, איז אפשר אויך אין דעם ענין, האט געקענט זיין אייער באשלוס אנדערש אדער אין א אנדער אופן, דעריבער וויל איך נאך אמאל באטאנען, וואס עס דארף זיין זעלבסט פארשטענדליך, אז די זאך פון דעם פארען און די שליחות, איז ניט געמיינט, צו צווינגען בעל כרחו, און נאך מער איז דאך פארשטענדליך, אז נאך א נסיון (פרוב) פון א יאר צייט און מער, טאר ניט זיין די זאך פון בעל כרחו, און דאס איז דאך נוגע אויך אין דער הצלחה פון דער זאך.

די כוונה פון דאס אויבען געזאגטע איז, אז בהנוגע באשלוס אויף להבא, דארפט זיך פילען פולקאם פריי, אין דעם זיין (צוזאמען מיט אייער מאן הרב שי') אין... פונקט ווי איר וואלט געווען איצטער אין ברוקלין, און דארפט ערשט פארען אהין, און נאך א געהעריגע אריינטראכטונג אין דעם, מודיע זיין מיר אייער באשלוס, פארשטענדליך, מיט אפענע ווערטער, וועט מען זעהן איינשטעלן די זאך לויט אייער באשלוס.

ויהי רצון מהשם יתברך המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית צו פירען אייך מיט אייער מאן הרב שי' בטוב בכל הפרטים בטוב הנראה והנגלה בגשמיות וברוחניות גם יחד. בברכה לבשו"ט.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום, והנני חותם בשמו. המזכיר

ב"ה, כ"ג מנ"א, תשי"ג
ברוקלין.
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו...

ובמענה על סיומ מכתבו, הנה סיומ מכתבו נכתב בעידן דריתחא, או, עכ"פ בזמן שהלב הי' שליט על המוח. ותקותי שלעת הזאת הנה גם הוא רואה, אשר שאלתו ובקשתו שכותב אין לזה מקום כלל, כי כאשר זיכהו השי"ת, אותו וכל ב"ב שיחיו, להיות דבוקים באילנא דחיי, מוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אשר זהו הצלחתו בכלל ובפרט, הרי מובן ופשוט שצריך להאחז בזה, ואדרבה להוסיף כח ועוז, אלא שבאם, ככל מעשי בני"א, יש חסרונות ודברים שאינם כהוגן - צריך לחפש הדרכים והאופנים איך למנעם. והאריכות בזה בודאי אך למותר. ויוסיף אומץ בעבודתו אליבא דנפשי, ובד"מ כו"כ ענינים וועלען זיך אויסגלייכען.

....בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ובענינים הפרטים,
מ. שניאורסאהן

מצילום האגרת.
סיומ מכתבו: על הקשיים בעבודת השליחות.

3	התקשרות למשלח
4	ש"פ שופטים, ד' אלול תשט"ז
5	שבת חוה"מ סוכות תשכ"ח
9	שיחת יום שמחת תורה תשט"ו
10	פורים תשט"ו
14	קטעים מספר השליחות
18	אגרות קודש

Many of the sichos & letters in this booklet were taken from Sefer Hashlichus.

Thank you to Rabbi M. A. Seligson and Vaad Hanachos Bilahak for their help. Materials in this book reprinted with permission of Kehot Publication Society

י"ג מנ"א תשי"ט

על השליח להיות קשור למשלח

...וכמו־כן הוא הענין במובנו הפשוט של "יפוצו מעינותיך חוצה" —
להפיץ מעינות החסידות בכל מקום ומקום:

הסדר בזה סודר ע"י רבותינו נשיאינו, ששולחים שלוחים למקומות שונים
כדי להפיץ ולגלות שם מעינות החסידות¹; וגם בנוגע לשליחות זו ישנה ההוראה
של "מלאכים ממש"².

כלומר, עם היות שכרור הדבר שעל השליח לעשות את שליחותו (לא רק
באופן של לצאת ידי חובתו בלבד, כי אם) בכל נימי נשמתו, בכל זאת, עליו גם
להזהר מאד שמקומו של ה"חוצה" שבו הוא מפיץ את המעינות, לא יפעול בו
שום ירידה ח"ו.

ובכדי שיהיה בטוח שה"חוצה" לא תפעול עליו, ואדרכה שהיא תיהפך על
ידו ל"מעין" דקדושה, העצה היעוצה לזה היא, שגם בעת עסקו בעניני "חוצה"
יקבע בלבו הרגש שכל זה הוא מילוי כוונתו של המשלח.

וזהו ההוראה מתורת המגיד בנוגע לשלוחים כפשוטם: רק ה"גוף"
וה"ממש" שלהם יהי עסוק בשליחות שב"חוצה" ("עשו") אבל ה"רוחניות"
שלהם תישאר בהתקשרותה להמשלח (יעקב). והיינו שיהיה קבוע ומושרש
בלבם גם בשעת ההפצה, אשר עיסוקם ב"חוצה" הוא מילוי שליחות המשלח
מכלי התערבות שום ענין צדדי — בדוגמת הגוף ("ממש") שכל מציאותו וענינו
הוא רק הרוחניות והנשמה שבן — שאז הרי רוחניותם היא אצל המשלח. וידועה
תורת הבעש"ט² שבמקום רצונו של אדם שם האדם נמצא.

וקיום הוראה זו, שהבירור של ה"חוצה" ("עשו") יהי באופן של
"מלאכים ממש", זה גופא נותן את הכח למילוי השליחות, אשר סוף-כל-סוף
תהפך ה"חוצה" ל"מעינות";

ועד שזוכים על-ידי-זה להיעוד ד"ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר
עשו"³, שבכל העולם כולו, גם בבחי' "חוצה" (השייכת לעשו) יהיה "והיתה
להוי' המלוכה"⁴.

משיחות י"ט כסלו תשכ"ה
וש"פ וישלח תשכ"ג
לקר"ש ח"י ע' 107-108

(1) ראה לקו"ש ח"ב ע' 367.
(1*) מוסב על תורת הרב המגיד ממעזריטש שנאמרה בש"פ וישלח תקל"ג, עה"פ וישלח
יעקב מלאכים" ופרש"י "מלאכים ממש" — ה"ממש" של המלאכים שלח יעקב לעשו, אבל
הרוחניות נשארה עם יעקב (ספר השיחות תשי"ג ע' 155) — נחבאר בהרחבה בלקו"ש שם. המו"ל.
(2) מים רבים תרלו פקי"ג. סה"מ קונטרסים ע' 818. לקר"ד ח"א ע' 226.
(3) עובדי' כא.
(4) המלוכה (ולא "הממשלה") — ברצון (לקו"ת ריש דברים).

(ג...) נבהלתי בקבלי מכתב ... ע"ד ההתועדות בביהכ"ס שהשתתף בה הוא, בהנוגע לסגנון דבריו
שהשתמש בבטוים מסוימים בהנוגע לפלוני ופלוני וכו'.

(ד) והנה בודאי למותר להאריך - עד כמה שהיתה המס"נ של רבותינו צוקללה"ה נבג"מ ז"ע על
הפצת המעינות חוצה, ודייקן גם כן בתיבת חוצה, לא רק בתיבת המעינות, שמזה מובן עד כמה
מופרך **בהחלט** כל ענין המנגד **ולוחם** נגד הפצה. ובודאי למותר להדגיש שהשתמשות בביטוים אי
מתאימים באיזה מקום שיהי, אפילו כשאין אף אחד מן המתועדים רוצה למצוא חסרון, ובכ"ז הרי
דבור הנאמר ברבים, אחריות גדולה בזה. עאכ"כ שבין המתועדים כאלה שאין עינם טובה בחסידות
ועניני 'וענין הפצת המעינות, כיון שזהו ציווי רבותינו, ז.א. ענין מן התורה, הרי גם ספיקו לחומרא,
עאכ"כ שההפצה היא הצלת נפשות ישראל, כפקוח נפש, ועאכ"כ בהתועדות האמורה שהענין הוא
ודאי ולא ספק.

(ה) ישנם כאלו שביטוים הנ"ל באים כתוצאה ממה שטעמו יי"ש יותר מעט מהמדה, אבל גם בזה איני
רואה כל הכרח, ואדברה - ע"פ כו"כ שיחות מכ"ק מו"ח אדמו"ר מגונה הדבר (באם לא לומר ביטוי
חרף יותר) מצ"ע ג"כ.

(ו) איני יודע אם הייתי כותב הנ"ל באם הי' שייך רק להעבר, אבל כיון שחוששני גם בהנוגע להבא,
הריני מודיע דעתי גלוי' וברורה, שהשתמשות בביטוים האמורים, מלבד שהיא אסורה ע"פ התורה
[כפס"ד של רבנו הזקן או"ח סי' קנ"ו סעי' י-יא ובסוף הלכות אונאה סעי' כה], ה"ה גם **מנגדת**
לעבודת כ"ק רבותינו נשיאינו, ובאם לקיחת משקה יש לומר שתפגע בהאמור, הרי גם מזה יש
להבדל במקום שיש חשש הנ"ל.

(ז) מובן שברשותו, ואולי עוד יותר מרשות, לפרסם את האמור, ובפרט שגם אני מעורב בתוך כל
הענין, שהרי מכתבי תלונה מ... שנתקבלו אלי, הם בטענה בראש - שכל הנ"ל דבר ע"ז שבחרו בו
בשליחות למדינה פלוגית בשליחותי מיוחדת שלי.

(ח) מובן ג"כ שבהנ"ל אין כל ענין של קפידה רוזה וכו' - כ"א הודעה על טעות שטעיתי, שאמרת
שפלוני בודאי יעשה כל התלוי בו כפי הכוונה, כפי שאני מבין הכוונה, ובאותן הדרכים המובילות
לכוונה זו, וכנראה שבנוגע לדרכים עכ"פ - טעיתי טעות גמורה.
בעת רצון אזכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ ז"ע להצלחה מתאים לתוכן
כתבו. ויהי רצון שיבשר טוב בכל הנ"ל.

ברכה.
נדפסה בס' השליחות ע' 268.

ב"ה, כ' ניסן, תש"כ

ברוקלין.
ברכה ושלום!

מיין ענטפער אויף אייער פריערדיקען בריף, האט איר זיכער צייטיג ערהאלטען, ומענין לענין באותו
ענין ובהקדמה, אז ס'איז דאך באוואוסט די פאדערונג און אנווייזונגען פון רבותינו נשיאינו, אז א איד
דארף טאן זיינע ענינים בשמחה ובטוב לבב, און ניט נאר ער דארף, נאר ער קען טאן אזוי, און ניט
נאר קען מען דאס מיט קבלת עול, נאר ווען ס'איז פראן די פאסענדע אריינטראכטונג, קען מען דאס
ערקלערען אפילו דעם נפש הבהמית, ביז אז אויך דער שכל פון נפש הבהמית פארשטייט דאס און
שטימט-צו אויף דעם.

ט. (כ"ק אדמו"ר שליט"א התייחס לכך שלא כיבדו את השלוחים בעלי לתורה בתפלת שחרית, ואמר:)

ה"גבאי" עורך "בעל-הבית'שע חשבונות", ומצד "בעל-הבית'שער חשבון" — בעה"ב קודם לבחור-ישיבה, וגביר קודם לעני.

וכיון שכל ענין יש לו מקור — הרי גם ענין זה התחלתו היא באשמת השלוחים עצמם:

ובהקדמה — שבענין השליחות ישנם ב' פרטים: א) מילוי השליחות, וזהו חיוב ע"פ דין. ב) לאחר מילוי השליחות צריך השליח למסור למשלח כיצד נתקבלה השליחות אצל אלו שאליהם נמסרה השליחות — שענין זה אינו חיוב ע"פ דין, כי אם "דרך ארץ", כמ"ש "וישב משה את דברי העם אל ה'", "בא הכתוב ללמדך דרך ארץ ממה, שלא אמר הואיל ויודע מי ששלחני איני צריך להשיב"⁴².

ובנוגע לשלוחים הנ"ל — ה' אצלם אמנם הענין הראשון, קיום השליחות, שהרי חזקה על שליח שעושה שליחותו, אבל, בחזרתם משליחותם, הנה עוד לפני שהשיבו את דבר העם, פנה כל אחד לעניניו; להתקלח, להחליף את העניבה, וכיו"ב בשאר "בעל-הבית'שע ענינים". וכתוצאה מזה נעשה גם אצל הגבאי "בעל-הבית'שע חשבונות".

אמנם, אילו הגבאי לא ה' בעל-בחירה, היתה כל האשמה מוטלת על השלוחים בלבד; אבל כיון שהוא בעל-בחירה, הרי באיזה אופן שתהי' הנהגת השלוחים אין זה מכריח את הנהגתו, ובמילא, מוטלת האשמה גם עליו.

ובכל אופן, ע"פ מארז"ל⁴³ "כל דעביד רחמנא לטב עביד" — יכבדו אותם בעליות בתפלת מנחה (ולצורך זה יערכו כמה מנינים), שהרי מנחת שבת הו"ע נעלה יותר, וכידוע⁴⁴ בנוגע לבר-מצוה של אדמו"ר האמצעי שעלה לתורה במנחה דוקא, כיון שהזמן דמנחת שבת הוא "עת רצון", והו"ע גבורות ממותקות (שהרי זמן המנחה בכלל הוא זמן של דינים וגבורות, אבל הזמן דמנחת שבת הו"ע גבורות ממותקות)⁴⁵.

וע"פ האמור לעיל שתשובה מועילה גם למפרע — הרי זה יועיל ויפעל תיקון הן אצל השלוחים והן אצל הגבאי.

בברכה למנוחת הנפש אמיתית ולהרחבת הדעת שבמילא יביא הצלחה בענינים הכללים והפרטיים. המחכה לבשרות טובות.

ב"ה, ט"ז מנ"א, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח א"א נו"נ עוסק בצ"צ הרב מו"ה יוסף שי' הלוי

שלום וברכה!

...כדאי ה' בכל זה - למרות מה שכותב במכתבו לבקר בעיר עליזאבעטויל כיון שלא כל חדש ואפי' שנה נוסעים לאפריקה, ואם בשביל נפש אחת כדאי ה' לכ"ק אדמו"ר מוהר"ש זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע לנסוע ביחוד ממארינבאד לפאריז וכידוע הסיפור בזה אף שה' מייקר כל רגע ושעה מזמנו, עאכ"כ בהנוגע לכא"א מאתנו, ובשביל כמה נפשות ובפרט שגם קבוץ הגשמיות ישנו בדבר, ואף שפשוט שאין לנו הכחות והודאיות שה' לכ"ק אדמו"ר מוהר"ש בנסיעתו הוא, הנה יש להתפלל על הסייעתא דשמיא מבלי להביט על ההכשרות מלמטה ולמעט במציאות עצמו, שאז מתקרבים ביותר וביותר להיות לשלוחו של אדם העליון כמותו כביכול כמבואר כ"ז בלקו"ת ריש פרשת ויקרא וכמבואר בספרי האחרונים בענין שליחות שיש בזה כמה ענינים אם שרק שהמעשה מוציא את המשלח או שהמעשה נעשית מעשה המשלח או שהשליח עצמו נעשה המשלח כו' (שהוא ע"ד המבואר במעלת עבד פשוט, בהמשך תרס"ו ובכ"מ...).

בברכת הצלחה ולבשו"ט בכל הנ"ל.

3מו"ה יוסף שי' וויינבערג. אגרות נוספות אליו - לעיל ג'תרנח, ובהנסמן בהערות שם.

כידוע הסיפור: ה' השיחות תש"ה ע' 30.

בענין שליחות: ראה גם לעיל ח"ד אגרת תתקס.

ז' אד"ר תשי"ט

...ובכלל בהנוגע לעבודתם: נקודה הכללית, אשר נצטוונו על הסדר דמעט מעט אגרשנו, ואין מתפקידים אריינכאפען כל הענינים במשך השבועות וחדשים הראשונים, להמצאם במקומם עתה. ואדרבה בכמה וכמה ענינים, דרושה ההתאפקות, וביסוס כמה ענינים קודמים להם.

מובן שאין זה סתירה למה שדברתי עם... שהרי המדובר ה' בנקודות כלליות, שתוף פעולה עם פלוני וכו'. ועוד זאת שנפגש הנני עמדו לאחרי כו"כ חדשים, ופגישה זו היתה הראשונה לאחר המצאם... מובן שדברנו ע"ד תכנית רחבה יותר, ולא דוקא הנוגע לשבועות וימים הכי קרובים. בטח באם תהי' אפשרית - יבקר במחנם גם... כבקשתו. אבל נקודה האמורה במקומה עומדת, ומדגישה אני כי כנראה מבין שיטי מכתבו, הרי כשאין בידם לעשות תומ"י באיזה הצעה של עבודה, מרגיש בזה נמיכת רוח, בה בשעה שסדרו של עולם הוא, וגם בעבודה בשליחות רבותינו נשיאנו, שהולכים צעד אחר צעד.

מהנכון שיתבוננו בהנוגע לנצול ימי הפורים הבע"ל, כי אף שחלים באמצע השבוע, בודאי אפשרית מיוחדת לנצלם [אשר גם בזה הנקודה האמורה, שאין מחוייבים לעשות דוקא גדולות ונפלאות, וטוב יותר פעולה ע"ד הבינונית, אבל שתשמש הכנה לפעולות הבאות, וק"ל].

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש,

מ. שניאורסאהן

פשוט שבכה"ל אין הכוונה להחליש ח"ו מרץ עבודה וכיו"ב, כ"א לשלול בהחלט נמיכת רוח הנ"ל. מובן ג"כ שההחלטה איזו עבודות כבר הגיעה זמנן ואיזו שייכות לעתיד הקרוב - צריכים להחליט על אתר, וההחלטה תלויה בהתנאים שעל אתר, האפשרות שישנן וכו'. והשי"ת יצליחם להחליט בזה

שבת חוה"מ סוכות תשכ"ח

- 1 -

ב. צוה לנגן, ואמר מאמר ד"ה הללו את הוי"ו כל גוים.
 ד. (בטיחה זו חסך הרבה) מ"ה:ט דאך גערעדט (איך מאמר) וועגן הללו את הוי"ו כל גוים - וואס כנ"ל מיינט דאס אז אויך גוים זאלן מהלל זיין, און נישט מנגד זיין - אז דאס ווערט דורך כי גבר עלינו חסדו, דורך דעם וואס עס איז פאראן עבודת ישראל, ד.ה. אז זיי זיינען אט די וועלכע פועל'ן א בירור אין אומות העולם.

דער אופן ווי דער בירור ווערט, איז כמאמר"ל צדקה עשה הקב"ה לישראל ספודן לבין האומות, אז דורך דעם וואס אידן געפינען זיך אין אלע פרישות, פועל'ט מען א בירור אין די אומות.

עס דארף אבער נישט זיין דער "פזרן" ביי אלע אידן, נאר כמאמר"ל אחד מכל גולה לברוריה ואחד גולה לסרמטיא, אז אפילו אויב איין איד געפינט זיך אין א מדינה, קען ער אויפטאן דעם בירור אין די אומות העולם.

פון דעם איז מובן אז אפ"י מ'דארף מברר זיין אלע ניצוצות ובפועל ממש, און לכאורה ווי קען דאס זיין אז איין איד זאל מברר זיין אלע ניצוצות, - וויבאלד אבער אז הורה זאגט אחד מכל גולה כו', איז פארשטאנדיק, אז אפילו איין איד אליין האט בכח צו מברר זיין אלע ניצוצות און דארטן אויפטאן אלע ענינים.

נאר אין אנפאנג דארף מען פועל'ן אויפן ראשית, וואס דאס זיינען אידן, ווי רש"י זאגט בראשית בסביל ישראל שנקראים ראשית, און לאחר וואס מ'פועל'ט אויף אידן, פועל'ט מען אויך אין אומות העולם, און מען איז מברר אלע ניצוצות.

דאס איז אויך די הסברה, פארוואס כ"ק מו"ח אדמו"ר האט זיך פארלייגט אויף צו טיפן שלוחים אין ווייטע ערטער ביז אין קצה השמים, כדי צו פועל'ן אז אים יהי' נדחך בקצה השמים מש יקבצך גו', וואס דא שטייט נדחך לשון יחיד, וכנ"ל אז אפילו אחד איז גולה לברוריה וכו' קען דער פועל'ן אלע ענינים.

ווייטנדיק דאס דארף די שליחות זיין בטמחה, וכ"ס אז עס דארף נישט זיין קיין פחד פון אומות העולם, ווארום אין עוד מלבדו, וכנ"ל איז דאך הללו את הוי"ו כל גוים גו', זיי העלפן ארויס, ביז אז אפילו אויף מעטה כספים, טיפן ע"ש שמכתישים פמליא שלמעלה (חולין ז, ב), זאגט מען אויך אז אין עוד מלבדו, ובמילא - וואס האט ער נתפעל צו ווערן פון זיי? * נישט נאר זיי ווערן אויס מנגדים, נאר הללו את ה' גו', וואס באמת דארף דאס יעדער איינער וויסן. עס איז דאך אבער לאו כל מוחא סביל דא, און אויב אלע וואלטן דערפון געוואוסט, וואלט כוין משיח לאנג געקומען, דארף דאס אבער עכ"פ זיין בידי שלוחים פון רבי'ן.

און אויב ער האט מורא, איז דאס ווייל ביי אים אליין איז נישט אפגעלייגט אז אין עוד מלבדו, אדער דאס איז אפגעלייגט בלויז בדרך מקיף. דערפאר, בשעה אלץ איז גלאטיק, איז גוט, אבער בשעת עס קומט טראבל (ווי מען רופט עס דא), רעמאלט פארגעסט ער דאס אינגאנצן. וואלט אבער ביי אים געווען אפגעלייגט אז אין עוד מלבדו, וואלט ער נישט מורא געהאט.

דאס איז

בעיני בשר, אז דאס וואס עס איז עם געגעבען געווארן די התעסקות פון דער ישיבה...איז דאס נישט וויילע מען וויל זיי מאטערען און נישט וויילע מען האט געוואלט פארשיקען עם אין א קליין שטעטל, נאר דאס איז זיין מילוי השליחות בעלמא דין, ובמילא איז דאס דער צנור דורך וועלכען הקב"ה האט געגעבען, גיט, און וועט געבען ברכה והצלחה אין אלעס וואס ער באדארף פאר זיך, פאר זיינע בני בית שיחיו בגשמיות וברוחניות. און זיכער איז איבעריג צו מאריר זיין אין דעם, ווארום אפילו מיט א התבוננות קלה אין די מופתים גלויים אין משך פון די לעצטע צוויי יאר ס"י בעניניו הפרטים און ס"י אין די ענינים הכללים, פארשטייט מען און מען זעהט דאס.

ב) וויבאלד אז דאס איז זיין מילוי השליחות, און ער איז שייך צו דעם קהל אנ"ש וחסידיו ליובאוויטש, וואס זייער דרך עבודה איז בשמחה, איז א זיכערע זאך, אז אויב ער וועט נאר נישט וועלען ארויפציהען אויף זיך מרה שחורה און פארפלאנטערן דעם מצב, וועט ער זיכער קענען אויספירען אלע ענינים מתוך שמחה. דאס איז נישט קיין סתירה צו דעם, וואס אמאל קומען אן ענינים דורך יגיעה, וכידוע מאמר רז"ל, לא יענת ומצאת לפי תאמין, אבער יגיעה און שמחה, איז נישט נאר וואס זיי זיינען נישט סותר איינע די אנדערע, נאר על פי רוב - און אזוי דארף זיין - אז ווען מען דערגרייכט א זינג דורך יגיעה, איז פראן אין דעם מער ענג און שמחה, איידער מען באקומט דאס דורך מתנה נהמא דכסופא.

ג) עס איז זעלבסטפארשטענדלעך, אז וויבאלד דער מוסד וואקסט, און אזוי ווי יעדער לעבעדיקע זאך, וויל דאס וואקסען נאך מער, איז אויב אין אנהויב און מיט אימפעט, האט איין מענטש געקאנט שלעפען און טראגען דעם גאנצען ענין און דאס האט נישט געשאדעט נישט דעם מוסד און נישט דעם מענטש, איז דאס אפשר אלץ גוט געווען אין דעם תחלת הענין, און אפילו אין דעם בין איר נאך אויך נישט זיכער, און בפרט אז דער מוסד האלט אין וואקסען, איז דאס זיכער נישט דעריבעט למהוי, נישט פאר דער ענטוויקלונג פון דעם מוסד און במילא אויך נישט פאר דעם מענטש וואס שלעפט ארויף אויף זיך אלע ענינים צוזאמען...

ה) עס איז זעלבסט פארשטענדלעך, אז יעדער וועלכער פירט אן מיט א ארבעט, קען זיך בא עם נישט אפלייגען, אז ווען ער וועט דאס איבערגעבען א צווייטען וועט זיך דאס פירען נישט ערגער, ווי ער וואלט דאס געטאן, וואס דאס האט אויפגעטאן דער חטא פון עץ הדעת, אז יעדער נברא פילט זיך, און אפט פאסירט טאקע אזוי אויך באמת, אין די ערשטע צייט, ביז דער נייער מענטש געוויינט זיך אין איין און דער ארבעט, אז עס זיינען פראן פעלערען, און אמאל נעמט דאס א ליינגערע צייט, אבער דאך דארף מען נישט פארגעסען, אז עס איז כדאי צו פארלירען א פעני בכדי נישט צו פארלירען א דאלאר, הגם א פעני און א דאלאר איז דער חילוק נאר אין כמות, ובמכל שכן וקל וחומר אז עס איז כדאי צו פארלירען א קליינע זאך, קליין ס"י בכמות און ס"י באיכות, בכדי נישט צו פארלירען א זאך וועלכע איז גרויס ס"י בכמות און ס"י באיכות.

ו) המורם מכל הנ"ל.... אז עס איז א מוז - הכרח - אז איר זאלט אוועקגעבען אייער גאנצע צייט אויף פאבליק ריליישאן און האבען די הנהגה כללית, אויך אין די ענינים פנימיים פון דער ישיבה. אבער אין פועל ממש, דאס וואס איז גוגע צו דעם סדר הלימודים, אפטשעקען פעהיגע מלמדים ומורות, בוחן זיין די תלמידים וכו', דאס אלעס דארף איבערגעגעבען ווערען א אנדערען, און פון צווישען דעם סטעף פון דער ישיבה, קען מען געפינען אזא וועלכער זאל זיין מוכשר צו דעם לכל הפחות במשך הזמן, און אויב עס איז נישט מעגליך איבערגעבען דאס אלץ איינעם, איז דאן צוטיילען די פונקציעס א טייל פונקציעס איינעם און א טייל פונקציעס א צווייטען. אבער בכל אופן נישט איר דארפט זיך פארנעמען מיט דעם, און זעלבסט פארשטענדלעך אויף נישט צו לערנען אליין מיט א כחה.

ז) איך האף אז מיינ פארשלאג וועט אייך נישט אויפגעגען, און אלענספאל ווען אפילו יע, איז ווי עס האט דערציילט כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם דודו הר"א נ"ע אז ער פלעגט זאגען, אז ווען מען רעגט זיך אויף, דארפמען אפצווארטען לכל הפחות 61 מינוט, און דערנאך קען מען טראכטען אין דער זאך ווי דאס איז לאמתתה, און זאל אייך נישט דאכטען זיך - חאטש אין א געוויסער מאס זייט איר אפשר אויך גערעכט - אז פלוני בן פלוני וועט נישט מצליח זיין, און פלוני בן פלוני קען נישט פירען זיין כחה וכו', ווייל ווי געזאגט אויבען, מען דארף פארבויגען אויף קלענערע זאכען לפי ערך, בכדי צו אנהאלטען אין א גרעסערער מאס ווייטיקערע פרטים...

בתור ב"כ ושלוחו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שם, ובמילא הרי עליו למלאות שליחותו וניתנו לו הכחות על זה, דבר ברור הוא אשר כוונת כ"ק מו"ח אדמו"ר היתה להפוך את... לעיר חסידותי, כמובן לאט לאט, וכמו כל עניני קדושה וכמ"ש לאט לאט אגרשנו מפניך, והיוצא מזה אשר כשמזדמן לו

היכירות - באקאנטשאפט - ע"י מי שהוא, או ע"י ענין ממוצע, הרי צריך הוא להביט על האיש והענין הממוצעים שאינם אלא תרופה כדי שיתגדל חוג ההיכירות שלו, ובמילא יוכל להשתמש לחדור בהשפעתו לעוד איזה קבוצה של אנשים ובמילא להשפיע על מהלך עוד איזה אנשים בהחזקת היהדות וסו"ס בהפצת תורת החסידות ומנהגיה, ולכן לא שבעתי רצון ביותר שאחרי שהיתה אפשרות שיקבל היכירות עם... וכן שנתגדלה השפעתו שלו... הנה בכ"ז מחכה הוא להוראה באצבע וכו' ובאם אין משתמשים בהענין המזדמן להאדם, הרי סו"ס מאבדין אותו, וכמארז"ל לא ברא הקב"ה דבר בעולמו לבטלה, והאריכות בזה אך למותר, כיון שאמרו לו זה כמה וכמה פעמים אשר הכח והיכולת ניתנו לו, וכך נרחב לעבודה... ישנו, ואין הדבר חסר אלא הרצון, ער זאל זיך איינשפארען שצריך הוא דורכפירן רצון כ"ק מו"ח אדמו"ר... ולא להביט ולהתחשב עם כל ההעלמות והסתרים אשר רובם ככולם אינם אלא דמיון, כי תשעים ותשע אחוז של כח המנגדים הוא רק זה, שידועים שיראים מהם. בברכת קבלת התורה בשמחה ובפנימיות מתוך הרחבה אמיתית.

ב"ה, כ"ב אלול, תשי"ב

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח א"י"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

מוה"ר אלכסנדר סענדר שי'

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מג' תבוא, בו כותב שממשיך בעבודתו קלייבען גשמיות בעד הישיבה - שבמילא נעשה הגשמיות רוחניות - און זייען רוחניות, וכן משתדל בהיותו בביתו להשפיע על סביבתו וכו'. ומה שמסיים במכתבו שלפעמים רבות נופל במחשבתו ואומר לעצמו מי הוא המטיף מוסר וכו' הנה בכלל ידוע מרז"ל אלמלא עוזרו אין יכול לו, ובמילא לא הוא המטיף ולא הוא האומר מוסר אלא שמושר דברי אמת הלקוחים מתורת אמת ובפרט חסיד העומד בהתקשרות לנשיאנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הרי אין עליו אלא מילוי שליחות ובמילא כח המשלח עמו וכ"ק מו"ח אדמו"ר יש לו גענוג ברייטע פלייצען דורכפירן שליחותו בכל מקום ובכל זמן ע"י כל אדם ובלבד שיעמוד השליח בקישור עם המשלח,

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולב"ב שיחיו ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

מוה"ר אלכסנדר סענדר: מענקין.

ב"ה, י"ח טבת, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו המהיר מיום א' בו כותב ומתאונן על מצב הישיבה במחנו ושואל עצתי:

הנה אף שכבר אמרתי לו כמה פעמים ברור השקפתי על הישיבה העומדת בהנהלתו בכלל ותפקידו בה בפרט, הנני בא בזה עוד הפעם על כל פנים בקיצור כדי שתהי' השקפתי ברורה, ואתנבש באידיש אולי מרצונו לקרוא המכתב עוד בפני מי, ובהקדמה כללית לכל הנקודות הבאות להלן, שידוע פס"ד הבעש"ט שצריכה להיות עבודת השי"ת דוקא בשמחה, וידוע ג"כ פסק דין הרמב"ם בהלכות דיעות ובטור שו"ע או"ח סי' רל"א ובכמה מקומות בדא"ח, שעבודת השם צ"ל בכל דרכיך דעהו, היינו בכל הענינים שבחיי היום יומיים. ונקודות השקפותי הם:

א) עם איז שוין צייט צו פארשטיין און זיכער אז אויך ער פארשטייט דאס און מען זעהט דאס אפילו

דאס איז דאך שליוותו ול הקב"ה, עס איז בלויז וואס גילה דבריו ע"י עבריו הנביאים, וואס דאס איז דער רבי דער נשיא, און ב"ה ער פארט, איז ער דאך שלוחו של אדם כמותו, דארף ער ניס מורא האבן,

ווארום דער רבי האט שוין דורכגעמאכט אלע נסיונות פאר אונז מיט רעם וואס ער איז געווען אין ספאלערקע, אט חלינו הוא נטא גו', און ער האט געליטן יסורים וכו', וואס דאס האט גע'פועל'ט אז מיר זאלן ניס דארפן אנקומען צו נסיונות, ווארום דער רבי האט עס שוין דורכגעמאכט, און ער האט גע'פועל'ט און מהפך געווען אויך זיי, אז דערנאך האבן זיי אליין אים ארויסגעשיקט, און איז אן אופן פון כספס וזהבס אחס גו' ברכוש גדול. ואררבה, ער האט באוויזן אז לה' הארץ ומלואה, נאר דאס איז אן ארט וואו עס איז אסור בברכה, ובמילא, וויבאלד אז ער האט דורכגעבראכן וכו' - וואס האסטו מורא צו האבן.

ביים רבי'ן איז דאך ניס טייך צו זאגן ח"ו אז ראס איז מצר אים אליין, גוי ראס איז ביי יעדער איר אז דאס איז מצד ווייל ביי אים איז ניס אפגעלייגט אז אין עוד מלבדו - נאר דאס האט ביי אים גע-דארפט זיין בכרי צו האבן מטירת נפש בפועל און דורכברעכן אלע נסיונות.

במילא - דארף מען פארן, און עס איז ניס גענוג וואס ער רערט אז מ'דארף פארן, באופן פון ונטלמה פריס שפתינו, נאר עס דארף זיין בפועל, און אויב עס איז פאראן בלויז בדיבור און עס קומט ניס אראפ במעשה, באווייזט ראס אז דער ריבור איז ניס קיין אמת'ער.

אעפ"י אז ביי קרבנות זאגט מען יא ונטלמה פריס שפתינו, און כל העוסק בתורה עולה כאלו הקריב עולה, דאס איז אבער נאר איצטער אז עס איז ניסא קיין בית המקדש און מ'קען ניס ברענגען קיין קרבן בפועל, אבער בזמן סביה המקדש הי' קיים און כ'האט געקענט ברענגען א קרבן בפועל, איה ניס געווען מספיק אז מ'זאל לערנען וועגן תורת הקרבן, נאר מ'האט געראפט ברענגען א קרבן בפועל, ווארום אויב עס קען זיין במעשה, רעמאלט איז ריבור אליין ניס גענוג, און אויב עס קומט ניס אראפ לכעשה, ווייזט דאס אז דער ריבור איז אויך ניס קיין אמת'ער. ועד"ז בענינינו, אז עס איז ניס מספיק רעדן, נאר מען דארף פארן בפועל.

עס איז בלויז וואס עס דארף זיין דער אורעקלייג, איבערגעבן זיין-דען, וואס בעט מען גיט איבער דעם רצון, קען מען טלאפן במנוחה וכו', ווארום רעמאלט איז ניס קיין הילוק צו מען היינט אים פארן איין קילאמעטער, צו הונדערט, צו טויזנט קילאמעטער, ווייל אים איז דאס ניס נוגע, וויבאלד ער איז מוסר רצונו, און ביי אים איז דא דער "ארם כי יקריב מכס" (נאר מען דארף מיט אים ניס סאך ווי מען טוט מיט די בהמה כו' כמבואר בלקו"ה),

טענה'ט ער, אז ער וויל ניס פארן, ווייל ער וויל ניס אוועק-פארן פון רבי'ן - דער רבי פארט אבער כיט אים, און אויב ער איז אן אמת'ער חסיד, וואלט זיך דאס ביי אים אזוי אפגעלייגט. אויך זאל ער ניס טענה'ן, אז ער דארף טעקן אין "טעווען סעווענטי" און ער איז יוצא דערמיט וואס ער זאגט הה"ח, און ער וויל ניס גיין בריווק מקום ווייל אפטר וועט זיך ביי אים צוקלעפן וכו'. אי דער אויבערשטער

כביכול

הנהה הה' בלתי מוגה

שבת חוה"מ סוכות תשכ"ח

- II -

כביכול געפינט זיך אין גלוח, טכינהא בגלוחא, קען ער דאך דאט טאן -
עד קען דאט אבער ניט.

זאגט טען איפ, אז עס פלעט ביי אים דער אפלייג אז אין ענד
מלבו, ער טענה'ט טאקע מעד חסידות, אבער באמת מינט ער דא מנוח
הגוף.

עט איז נאך קיינמאל ניט געווען אזא לער הכושר ווי איצטער,
אז עט זיינען ניטא קיינע בלבולים, און דורך דעם וואס מען פועל'ט
אויף איינעם, מיט דעם וואס מען בענטשט מיט אים לולב, בלייבט ער
ניט מיט דעם אליין, נאר מצוה גוררת מצוה, און דורכדעם וואס מען
ראטעוועט איין אידישן קינד, פועל'ט ער אויף די עלטערן און דורך די
עלטערן אויך אויפן זיידן זכור, ועדיז אויף ווייטער עד סוף כל
הדורות.

מען מאנט ניט קיין מטרח נפש ווי עס איז געווען אין רוס-
לאנד וכו', אדרבה, איצטער בטעח ער קומט אין א טעטל, זעצט מען אים
אין מזרח אין מען טעלעט אים אריין אין "פליפער" מיט זיין נאמען
און אדרעס און מיט זיין "פיקטשור", וואס דא אין אמעריקא איז דאס
דער גרעסטער כיבוד, מען גיט אים אפילו א סיקעט, עס דארף זיין
בלויז ער זאל זיך אוועקלייגן,

קומט ער און טענה'ט, אז אויף זיך איז ער מוותר; ווי קען
ער אבער מוותר זיין אויף זיין ווייב מיט זיינע קינדער. איז דער
אמת ניט אזוי, ווארום מ'זעט אז די וואס ווילן מיט אן אמת פירן
עס דורך, ער וויל אבער ניט, ווייל ער וויל אויף זיך ניט מוותר
זיין. ער איז זיך נאר מצדיק, זאגט ער אז עס איז בולב זיין.

די כוונה איז אבער אז מען דארף פועל'ן און אויפמאכן נאך
א איד, ביז איס מהפך זיין אז זדונות נעטים לו כזכיות, ביז אז ער
פועל'ט נאך מען, אז יענער גופא ווערט טופח ע"מ להטפיה, אז אויך
יענער פועל'ט און מאכט אויף נאך א אידן אז אויך ביי דעם דריטן
זאל זיין זדונות נעטים לו כזכיות.

יעדער זאך, איז אז מען זעט עס כמותש איז בעסער, איז גע-
ווען בהסגחה פרכיה אז עס איז געקומען א שליח, א יחיד אין א סמאט
און ער האט באוויזן ווי בפועל קען איינער אליין אויפטאן. און
דעמאלט איז כידוע וואס כ"ק מו"ח אדמו"ר האט געזאגט, אז דער בעסער
מופה איז א מופת חי, ווארום בטעח מען וועט אים מטביר זיין מיט
פלפולים, עפ"י חסידות, דעמאלט וועט ער זאגן אז ער לערנט אנדערע
חסידות וכו', ווארום אין חסידות איז פאראן אנדערע מאמרים. בטעח
אבער מען באוויזט א לעבעדיקן ביישפיל, אז איינער אליין האט אויפ-
געטאן מיט א אינגעלע און א מיידעלע און דורך זיי מיט זייער טאטע
און מאמע, און דערנאך מיט זייער זיידע און באבע, דעמאלט פועל'ט דאס.

אי טענה'ט ער אז אין ברוקלין איז אויך פאראן צוויי מיט א
האלב מיליאן אידן, היינט וואס דארף ער פארן ווייט; איז דער חירוק-
אויף דעם, אז אין ברוקלין דארף מען אים ניט, ווייל עס זיינען פאראן
אנדערע און בעסערע פון אים, און באמת אפילו בטעח ער איז געווען דא
האט ער גארניש געטאן, עס איז בלויז וואס ער וויל זיך פארענטפערן.

און בטעח מטיה וועט קומען, דעמאלט וועט מען אים ארויסנעמען
בעל כרחו, בדוגמה ווי עס איז געווען ביי יציאת מצרים ביד חזקה כו'.
ווייל

אנדער זאך, מי וואלט שוין וועלען פון דאנען אוועקגיין כו' הגם מי טוט, נאר מי וואלט שוין וועלען דאס
אפטאן כו' באמת כו' ואו מי איז דארפמען דארטען זיין, און נאך דעם וועל איך זיין אין א צווייטען ארט
כו', אבל כ"ז איך טו דאס דארף איך דא זיין, כו' ווארעם דאס איז א הוראה אויף דעם אמת'קייט פון
דער זאך, עיין שם באריכות, ועאכו"כ בעינינו, אשר עבודתו עתה היא עבודה עיקרית וכמו שהפליגו
רז"ל בלהוציא יקר מזולת כו' ועל יסוד הנחה הנ"ל אז וואו מ'איז דארפמען דארטען זיין - אזי הי' הוא
משתדל להביא לשם מאברכי אנ"ש כדי שלא יהי' גלמוד, ועתה רצונו הוא להיפרך, כי כאשר יהי' גלמוד
הרי סו"ס ירחמו עליו וישחררוהו משעבוד הגלות...
בברכת הצ' בעינינו הכללים והפרטיים.

בתורת שלום: בהוצ' החדשה - ע' 39.

ב"ה, אדר"ח אדר, תשי"ב
ברוקלין, נ.י.
שלום וברכה!

ענו קבלתי מכתביו מכל"ב וכו"ט טבת ד' ז' שבת, וכנראה ממ"ש במל' בנוגע לענין המקוה, הנה
ההוכחה עפ"י דין והפול והשקו"ט אינו נוגע להצד הב', וחוששני לומר שזה נכנס בגדר של נצחון, כי
בלא"ה הרי אינו מובן הדבר כלל וכלל לערער על אופן עשיית מקוה של גדולי ישראל ממה חוגים
בדורות שעברו שבטוחו אשר גם הם ידעו פרק בלימוד הש"ס, ראשונים ואחרונים וגדולי ישראל וקבעו
את הוראותיהם עפ"י, וחבל אשר באנ"ש אין תוקף מעין זה כלל וכלל ואפילו אחרי הוראה בזה גופא
על תוקף שצ"ל אצל יהודי בהתקרבותו לאיש הטוב בעיניו ועאכו"כ לרבי ונשיא שלו זצ"ל. והרי רואה
הוא גם בעיניו בשר שלא מונים מעצמם מכל דבר בכדי למלאות דברת איש שבו רואים מעלות אנושיות,
ובכל זה אינו פועל לעשות כל מה שיכולים בכדי שיהי' לפ"ד איש שברוך אשמו שהי' איש אלקי - פי'
שהי' לו שכל אלקי, ונתקבל ע"י עשירות אלפים מישראל למורה דרך בתורה ומצוה בכל הפטים,
והנמשל בזה בנוגע לענינו מובן.

ומה ששואל אם להראות הטע"ג שלי כו' הנה ידוע בזה כמה סיפורים שבבטחון חזק פועל הענין, וגם
בענין זה - בטוח הנני שאם בקבלת המברק הי' הולך בהרחבה מבלי הכנס בעיניי על מורא בנ"א
המדומה, הנה טח הוראת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) הי' שובר כל הענן[ים והי' בא לפועל, אבל מכיון
שאלו יעצו להיפרך במילא גם הוא נופל בספיקות וצריכים סיוע ושאלה ובורר בזה, מספקני ביותר אם
יוכל ללכת בהרחב (מיט ברייטיקייט) זו, ובמיאל הרי זה עלול להזיק וכידוע אשר הפוסח על שתי
הסעיפים הנה אפילו בעיניי גדולים הוא מקלקל יותר אפילו מנוטה לצד השני.

אין רצוני ח"ו להטיף מוסר בזה אלא שלבי עלי דוי, שאחר שכל אחד מאתנו ראה כמה ענינים מופתיים
בעיני בשר מנשיאינו וסמך עליהם אפי' בעיניי שנוגעים בנפש הן בגשמיות והן ברוחניות ובכ"ז הנה
לפעמים - ולדאבוני ה"ז לפעמים תכופות לפ"ע, - הנה כשבא לנסיון ע"י התנגדות מצד השני פארליטר
מען זיך ומתחילים לחפש דרכים עצות וענינים און מען ווערט דיפלאמאטען וכו' וכו' וגם מזה ראי'
נוספת שעדיין חסר הרבה בענין הפצת המעיינות כמבואר בדא"ח באריכות שבכדי להיות חוצה אפילו
במעט צ"ל בפנים בשופי, והשי"ת יעזור לכאו"א מאתנו למלאות שליחותו בעלמא דין מתוך הרחבה
והוא ית' יוציאנו מן המיצא אל המרחב האמיתי...
בברכה.

נדפסה בלקו"ש ח"י"ב ע' 183, והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

ב"ה, כ"ג אייר, תשי"ב
ברוקלין.
שלום וברכה!

...כבר מסרתי ע"י הרמח"א שי' אשר הנקודה בכל מה שהנני מדבר עמו בכל [פעם] ופעם בעת היותו
כאן, הוא לפעול אצלו התרחבות הכלים, ואשר יביט על עצמו ולא בתור מקבל ועוזר למי שהוא...אלא

ווייל ער וועט דעמאלט אויך ניט וועלן גיין. פרעגט מען אים: משיח קען דאן חסידות אויך, ווייט ער דאך אז עפ"י חסידות דארף מען גיין, וועט ער ענטפערן אז ער לערנט איצטער אנדערע מאמרים, וון ער דארף זיך באטראכטן וואס וויל מען פון אים צונעמען וון וואס וועט ער פאר- רינען; ער דארף פריער וויסן צי עס איז אים כדאי - וועט אבער דעמאלט זיין בעל כרחו.

מען דארף ניט ווארטן אויף דעמאלט, מען דארף איצטער פארן און אויפמאכן די צבאות ה', און דורך דעם וועט משיח קומען, ווייל ער מאכט אויף א בן זקונים פאר דעם אויבערשטן, וואס יעדער איד איז דאך א בן יחיד ביים אויבערשטן.

וויבאלד אז עס איז דאך יו"ט און שבת, וועט ניט טאדען וואס מען רעדט זוכו', וון עס איז אויך נוגע צום כינוס (של צא"ח) וואס וועט מארגן פארקומען, ווארום מען וועט דאך זיכער אפגעבן באריכטן פון די ארבעט זוכו', איז דאך דאס זיכער ניט לשם התפארות זוכו', עס איז בכדי עט זאל זיין מהם יראו וכן יעשו, אז אנדערע זאלן זיך אפ- לערנען דערפון, וכולי האי וואלי וועט דאס פועלן.

ויהי רצון, אז מען זאל נחערור ווערן אויף פועלן און אויפ- טאן ביז אויך אין מדינות רחוקות, ביז אז דאס וועט אראפברענגען ברכת ה' בהצלחה רבה אין אויספירן די שליחות, און דורך דעם וועט מען געבענטשט ווערן בכל המצטרך בניי חיי ומזוני ריווי, ביז אז דאס וועט צוברענגען ביאח משיח צדקינו, יבוא ויגאלינו בקרוב ממש.

ה. מהאט גערעדט אמאל באריכות, אז דער טעם פארוואס די ברכה וואס מ'מאכט אויף די ד' מינים איז "על נטילת לולב", ווייל דער לולב איז דער גרעסטער פון די ד' מינים.

מען דארף אבער פארשטיין: אלע ענינים גשמיים ווערן דאך נשחלשל פון רוחניות, ווי עס שטייט אין תניא שנשחלשלו מהם. לפי זה וויבאלד אז בגשמיות איז דער לולב דער גרעסטער, מוז מען זאגן אז אזוי איז אויך ברוחניות. ולכאורה, אתרוג איז אן ענין טיש בו טעם ויט בו ריח, וואס דאס ווייזט אויף ביידע זאכן, חורה וון מצוות, לולב אבער איז יש בו טעם ואין בו ריח, איז עס חורה אליין, איז דאך לכאורה אתרוג העכער?

איז דער פירוש אין דעם, אז דער וואס האט חורה אליין האט אין זיך א מעלה אפילו לגבי איינעם וואס האט ביידע, חורה וון מצוה. ווי מען זעט אויך בהלכה, אז אט די וועלכע תורתם אומנת זיינען פטור פון כמה מצוות (ביז אז עס איז טיין אן עונש ע"ז, וכידוע בנוגע לר"ע). עס איז בלויז פאראן דער חילוק פון אפטר לעשות ע"י אחרים כו'. מ'געפינט אבער ניט פארקערט, אז אט די וועלכע עיקר ענינם איז מצוות זאלן זיין פטור פון חורה, ווארום חורה איז העכער פון אלע ענינים.

די הסברה אין דעם: עס איז מבואר אין חניא (פכ"ג), אז מצונח זיינען אברים דמלכא, און אויף חורה שטייט אז אויך יחא קוב"ה כולא חד, און דער יחוד פון אט דעם וואס לערנט חורה מיט די חורה אליין איז העכער פון אלע יחודים. און דעריבער איז העכער אט דער וואס לערנט חורה אליין פון דעם וואס יש בו טעם ויט בו ריח (ראה כ"ז

באריכות

תלמידי בעל ההילולא, בניהם ובני בניהם, יש בהם כחו - כח המלמד את בן חברו תורה, ובמילא ישנה עליהם אחריות אל המלמד, בעל ההילולא. ולא עוד אלא גם אלו שרק ראו אותו - גם בהם יש כחו, כח המלמד. ואפילו אלו שלא ראו אותו, כחו זה בהם - על ידי כח המשלח, אשר על ידי כח זה שלוחו של אדם נעשה כמותו.

וכמה דרגות בזה:

נתינת רשות וכח לשליח לעשות כמותו של המשלח, אבל העשי' עשית השליח היא, כי השליח מציאות בפני עצמו הוא בכל עניניו, אלא שהוא רוצה למלאות את השליחות.

נתינת כח מהמשלח לשליח לעשות, עד שהעשי' עשית המשלח היא, כי אין פעולות השליח (בענין השליחות) (מציאות בפ"ע, ואינם אלא כח המשלח. נתינת כח מהמשלח וביטול השליח להמשלח, עד שהשליח עצמו אינו אלא המשלח. וכל אחד ואחד הנהו אחד מסוגים הנ"ל ואחריות המתאמת לסוג זה עליו.

ובהתאם לדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בסיום שיחתו הנ"ל, הנה "מען דארף וויסן די כחות וואס מיר האבען, און דער אויבערשטער זאל העלפן" להביא את הכחות לידי פועל, ולהגיע להתכלית - להעשות, כדרישת בעל ההילולא, נר המאיר בכל הפרטים המבוארים בהקדמת הקונטרס.

בברכה ופ"ש כל החבורה תי'

מ. שניאורסאהן

כלל-פרטי. נדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 148 והושלמה ע"פ צילום האגרת. **אלו שרק ראו**: ראה עירובין יג, ב. ובירושלמי ביצה פ"ה ה"ב: שלא זכיתי לאורייתא אלא בגין שראיתי כו'. **וכמה דרגות בזה**: מתאים ליש ובטל או בטל במציאות. מדות נה"ב בבינוני (רק אתכפיון. תניא פל"ה), חב"ד שלו (שם פל"ז). צדיק. דוגמאות בנגלה יעוין גטין כט, ב. קדושין מג, א. ועוד. וראה לקח טוב למהר"י ענגיל כלל א בארוכה.

ב"ה, כ"ז טבת, תשי"ב

ברוקלין.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מל' מי"ד טבת, בו כותב ע"ד חזרת הדא"ח והתועדות שערך במשך ימים אלו, ות"ח ת"ח על הודעות בשו"ט הנ"ל, כי אם בכל עת היו רעבים וצמאים לקבל בשו"ט ואין טוב אלא תורה ומצוה, הרי עאכ"כ בזמננו זה ובפרט במקומות רחוקים לפ"ע (פי' רחוקים ברוח, כי הריחוק במקום בעינים כאלו אינו נוגע כלל, אף שלפעמים משמש הוא סיבה להריחוק ברוחניות).

מובן מעצמו שאין זה אומר שכל הדברים נעשים במילואם כי לצערי אין זה כלל, וכבר אמרתי לו כ"פ שהאחד מתפקידיו הראשים הוא ע"ד שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר "אז א גוטער מלמד הייטט ניט וואס ער לערנט מיט דעם תלמיד די ענינים, נאר אז ער לערנט עם אויס אז ער זאל אליין קענען לערנען, און ניט נאר מצליח זיין מיט א תלמיד א שקדן ומתמיד, נאר ער איז א בר פועל מלמד, אויף מצליח זיין אין א תלמיד א עצלן און מיט ניט גוטע כשרונות" וכלל הדברים האלה הוא גם בדון דידי' שמראשי תפקידו הוא מאכען פרומע אידן וחסידים... ושסו"ס יתפשט זה בהחבל כולו ולא להסתפק בזה בחזרת דא"ח ושהרגיל את שומעיו לשמוע ושינדבו אח"כ בשביל המוסדות, אלא לעורר בהם הרצון שהם יתבעו את הנ"ל וכיו"ב, והעיקר להשתדל לעשות את... לסביבה חסידותית, שלזה מוכרח הדבר שיתישבו בשם עוה אחרים מאברכי אנ"ש, ואשר לכן בקשתיו כמה וכ"פ להשתדל ולהתענין במה יוכלו שם למצוא מקום לפרנסה מאברכי אנ"ש הידועים לו ויודע מהותם וטבעם ודרישתם, ולדאבון הנה בזה לא נעשה מאומה.

ולא עוד אלא שחושד אני בו, שגם הוא מביט על היותו... ודירתו שמה, כענין של שלוח לארץ גזרה, ומצפה בכל יום ויום לה"יעוד המקווה" שיצא ידי חובת גלות ויכול להיות בשעה טובה ומוצלחת בברוקלין או בווייליאמסבורג, מובן אשר מחשבות כאלו במשך כל העבודה א"א שלא יפריעו ושלא יגרמו גרעון במילוי התפקיד בהשליחות כדבעי, וזהו נוסף על שבכלל אין זה ענין הפנימי וכמאמר כ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) מובא בתורת שלום עמוד מ"א, וז"ל "זיי זיינען מיט קבלת עול כו' מי מיינט א

שיחת יום שמחת תורה תשט"ו

יח. מהוי' מצעדי גבר כוננו. יעדער איד וואו ער געפינט זיך, דארף ער וויסן אז ער איז געקומען אהין מיט דעם אויבערשטינס א שליחות אויף באלאייכטן דעם ארט בנר מצוה, תורה אוד ומאור שבתורה, במילא דארף ער ממלא זיין זיין שליחות.

מען דארף ניט וועלן אנטלויפן אין אן אנדער ארט, מען דארף ניט זוכן קיין בעסערן ארט, ווארום דער חסרון איז ניט אין דעם ארט, וועט ער טאן די שליחות וועט ער מצליח זיין אויך אין דעם ארט, און אויב ער וויל ניט ממלא זיין די שליחות נאר זוכט זיך בעסער, איז וויבאלד ער וויל ניט ממלא זיין די שליחות, איז ווייניגער וועט ניט קומען, וועט ניט זיין בעסער, וכנ"ל אז אויב ער איז אין זיינע לבושים, איז אפילו זייענדיק אין א"י, איז ער אין חו"ל.

נאך מערער. אפילו אויב אים וועט זיך שוין איינגעבן קומען אין א בעסערן ארט, און דארטן וועט אים זיין ליכטיקער און בעסער, איז באמת דארף מען וויסן צי דאס איז בעסער, כנ"ל אז וויבאלד ער גייט ניט ארויס פון זיינע לבושים בלייבט ער אין דעם חושך, איז לבד זאת, לו יהא אז דארטן וועט אים זיין בעסער, מיט וואס איז דאס פאר אים בעסער, אויב ער וועט ניט אויספירן זיין שליחות.

ובאמת דארף מען גאר וויסן אז מען קאן בכלל ניט אנטלויפן. בשעת דער אויבערשטער שיטת א אידן אין א ארט אויספירן א שליחות, דארף מען וויסן אז פון דעם אויבערשטן קאן מען ניט אנטלויפן. אפילו יונה הנביא, וואס ער איז געווען א נביא אמת, און בזמן בית ראשון, און דער טעם וואס ער האט געוואלט אנטלויפן איז געווען צוליב זכותם של ישראל, אז מען זאל ניט זאגן אז או"ה טועה תשובה און אידן ניט כדאי במדרש, און צוליב דעם האט

ער זיך מוסר נפש געווען, וואס ער האט מסכים געווען מ'זאל אים אריינארפן אין ים, איז אחרי כל זה, האט ער ניט געקאנט אנטלויפן, און געמוזט אויספירן די שליחות.

די שליחות מוז מען סאיי ווי אויספירן, עס איז פארפאלן. במילא איז ניטא וואס צו זוכן קיין בעסערע ערטער, ובפרט אין א"י דארף מען א ודאי ניט וועלן אליין פארן. א"י איז פלטיג של מלך, דארף מען זיך דארטן זייער היטן, נאר וואו מען איז דארף מען אויספירן די שליחות.

און דאס וואס מען קלאגט זיך אז מען איז ניט מצליח, איז בשעת מען וועט טאן די הכנות שקודם התפלה וואס שטייט אין לקו"ה, לערנען פנימית החורה, גיין אין וואסער און געבן צדקה, איז נאך די הכנות, בשעת מען וועט טאן מיט א איבערגעגעבנקייט, וועט מען מצליח זיין אין הפצת מעינות תורת החסידות, און מען וועט מאכן דא א"י, וואס דאס וועט זיין א כלי צו מקרב זיין די גאולה וואס יעמולט איז עתידה א"י שחחפשט בכל הארצות.

הנחה בלתי מוגה

דוקא על תמים, אמר לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ כי "כשאנחנו (בטח כוונתו על עצמו וזוג'ת) נזכרים שנצטרך להשיא את בתנו לאינו תמים הנה ממש חיינו אינם חיים. "הגע בעצמך, ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ הצליחה לו שגם בתו... ת' נשתדכה לאברך תמים, ועתה משתדלים שהתמים הזה זאל זיך אפרייסן פון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ'ס אן ארבעט, פון צו זיין זיינער א שליח אויף אויסצופירן זיינע רצונות הקדושים, אלא מסתפקים בהמעלות שהיו לו עד עתה.

(ח) אחרי בקשת סליחתו, ובטח גם לא יקפיד על דברי דלהלן, בטח ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אשר התמימים הם נרות להאיר. כן ידוע חומר מאמרי רז"ל בענין לפום גמלא שיחנא, ואם עושים מקצת אבל לא לפי כוחו, הרי זה גם כן נחשב לחסרון וכו'. הן הורי החתן שי' והן הורי הכלה ת' כולם תמימים הם, וממילא חל עליהם פתגם כ"ק אדנ"ע הנ"ל, שצריכים הם גם עתה להאיר.

איני יודע אם מלאו מפקידם זה במילואו, ובכל אופן בתוכן שם התואר "להאיר" נכלל גם יוצאי חלציהם, היינו שהתמימים צריכים להאיר ג"כ על ידי יוצאי חלציהם. ועתה יחשוב כת"ר אופן ההארה שתה' כשיסתדרו בתו והמיו"ח שי' ב... או כשיסתדרו באחד ממקומות הנ"ל.

(ט) עוד הפעם הנני חוזר על דברי הנ"ל שאין זה פקודה, אלא מענה על ששאלו בעצתי איך להסתדר בחיים, ואני אי אפשר לי לענות אלא כפי הנראה בעיני, אלא שרצה אני להוסיף שאין זה נראה לי בגדר ספק אלא, כפי שאפשר לקוות מראש, הרי ברור בעיני גודל האושר אם יקבלו ההצעה הנ"ל, אושר גשמי ג"כ בכלל.

(י) מה שמסיים במכתבו המצב כעת אצלם ואצל בתם ת' אז עס איז א פארשטערטע שמחה, בבהלתי מלקרא דברים כאלו, ווארום וועגן וואס האנדלט זיך דאס? אז מען זאל פארן אין א שטאט פון עשירות אלפים אידן כ"י, און קאנען היטן תורה ומצוות על צד היתר נעלה, פארן מיט א שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אויסצופירן זיינע רצונות, איז במילא שלוחו של אדם כמותו, אז ער גייט מיט זיינע כוחות, קומען אהין מיט א שטעל ובהתפשטות, און מפני זיין דארטן אור התורה והיהדות ומעיינות הבעש"ט ותורת דברי אלקים חיים בין אחינו בני ישראל, אשר אינם יודעים מכל זה לעת עתה, או שיודעים עד"ז במדה פעוטה. ומסיבה בלתי ידועה לי ולו ולאנשים כערכנו - ולהעיר מאגה"ק ס"ז - בחרו לתכלית זו את פב"פ ואת פלונית בת פלוני, שלא עמלו על זה ולא יגעו על זה, ולא עוד אלא זיי נעמען זיך נאך איבער - ואף על פי כן גלעט מען זיי און מען גיט זיי נאך, און מען גיט זיי צוקערקעס. ולזה קורא כת"ר שי' א פארשטערטע שמחה! אתמהא! מסיים מכתבו שמבקש סליחתי, ואיני יודע על מה צריך לבקש סליחתי אני, כי אין זה ענין פרטי שלי יותר משלו, ובודאי בפנימיות הרי כל אחד ואחת מאתנו רוצה למלאות רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ובטח גם כת"ר זוג' שי' יודעים - לולא ה' הנידון ע"ד בתם ת' שמבלבל אותם - שעל ידי עבודה מעין הנ"ל ב... ממלאים בזה רצונות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, ומה אני ומי אני שצריכים לבקש סליחתי בזה.

ובכל אופן, באשר אי אפשר לדחות דבר העבודה והפצת המעיינות ב... לזמן ארוך, גודל בקשתי מכת"ר להודיעני בהקדם היותר אפשרי את ההחלטה בהנ"ל, ומה טוב אם במברק, וכנ"ל שאיני נותן בזה כל פקודה ח"ו ואין זה אלא הצעה, אלא באשר אקלע ענין זה לידי הנה מחפש אני אחרי אנשים מתאימים לזה, ואז אפנה אל ימין וכו'.

ברכה ופ"ש כהדו"ש.

ב"ה, כ"ה אד"ש, ה'תש"א ברוקלין
הרה"ח הו"ח א"א נ"מ וכו' מהור"י שי
שלום וברכה!

מוסג"פ הקונטרס ליום ב' ניסן הבע"ל, יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ובטח יזכה בו את הרבים ללמוד בו, וביחוד ביום השבת קודש פ' החודש ר"ח ניסן, ולמחרתו ביום ההילולא. כי כאמור בשיחה הנדפסת בקונטרס זה,

כיון¹⁴⁶ שרוצים שפלוני בן פלוני יגיע ... לעצמות ומהות, שמשחרב ביהמ"ק הרי זה נמצא דוקא ב"אדום" – אזי מזכים אותו בעבודה כזו ... שאינו רואה מעלתה בהבנה והשגה דנפש הבהמית, ואפילו בהבנה והשגה דנפש האלקית ... אינו יכול לראות זאת, ואדרבה, הוא רואה היפך הדבר... – כיצד ... ענין זה מרחיקו ... מעבודת התפלה, מרחיקו מלימוד התורה, ומרחיקו מקיום המצוות בהידור ... אין זה "תחת גפנו" ... ולא "תחת תאנתו" ...¹⁴⁷ לא זו בלבד שאין לו געשמאק בזה ... אלא עוד זאת, שזה מרחיקו מכל הענינים...

ועל זה אומרים לו: כ"ק מו"ח אדמו"ר שלח אותך על ענין זה ... "דחתנו כבנו"¹⁴⁸ ... על ענין זה שלח אותך הרבי שלך, עליו נאמר¹⁴⁹ "ושנתם לבניך אלו התלמידים",

ובפרט כאשר מדובר אודות חסיד ורבי, שהתקשרותם היא שלא בערך עמוקה יותר ובהתאחדות יותר מכמו ברב ותלמיד בנגלה דתורה¹⁵⁰, שהרי נוסף על ההתאחדות בלימוד פנימיות התורה, הרי זה גם בענינים של קיום בפועל, שזהו תכלית כל האדם – "את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם"¹⁵¹: "ירא" – קבלת עול מלכות שמים, גם במעמד ומצב שאלקות הוא בהעלם והסתר – "את האלקים ירא", "אלקים" בגימטריא "הטבע"¹⁵²; והבחינה על זה היא – "את מצוותיו שמור" – קיום המצוות מצד הנפש האלקית כפי שמתלבשת בנפש הבהמית והגוף, כפי שבא בפועל בכל פרטי הענינים דקיום המצוות ב"עשה טוב" ו"סור מרע",

ודוקא באופן כזה יכולים להתקשר עם עצמות ומהות אין סוף ברוך הוא.

כד. זאת ועוד:

אילו היו מרגישים או לכל-הפחות יודעים את העילוי שבעבודה זו (שעל ידה מתקשרים ולוקחים עצמות ומהות) – אזי היתה העבודה "על מנת לקבל פרס"¹⁵³, "פרס" דייקא, מלשון פרוסה, שזהו רק חלק מהענין, ולא כל הענין בשלימותו (כמבואר בלקו"ת¹⁵⁴);

ב"ה, כ"ב מרחשון, ה'תשי"א
הרה"ג והרה"ח הנו"נ ו"ח אי"א וכו'
מוהר"ר... ש'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ"ד מרחשון - קצת פלא בעיני, כי כשהיתה אצלי בתו מרת... ת' ודברה עמי בארוכה על כל הענין, הבטיחה לי שכתוב לכת"ר ולאמה ת' ע"ד נושא שיחתנו, כי בהתאם לנושא שיחתנו אין תוכן מכתב כת"ר מתאים כל כך.

והענין הוא (א) בכלל אין מדרכי לתת פקודות, מלבד במקרים יוצאים מן הכלל: ורק כששואלים עצתי, הריני מחוה דעתי כפי הנראה לי. וגם בנידון זה הי' כך, כי עוד באמצע הקיץ דבר עמי התמים האברך הנעלה ו"ח אי"א וכו' המיול"ח... ש' ואז הבהרתי לו **השקפתי** איך שצריכה להיות הסתדרותו בחיים באופן שיהי' מתאים הן בגשמיות והן ברוחניות. והיא היא ההצעה - ולא פקודה - אשר הצעתי גם עתה לו ולבת כת"ר שת'.

(ב) תוכן הצעתי היא לא ע"ד הסתדרות בברוקלין, ניו-יארק או ארצות הברית, כי אם במקום שיוכל להשתמש בכשרונותיו הוא, וגם בתו ת' תוכל להשתמש בכשרונותי' - על מילואם. ויש עתה ב' וג' מקומות שתקותי שהם מתאימים להשגת מטרה הנ"ל.

(ג) בשעה שדברתי עם המיול"ח וכן עם בתו יחיו הטעמתי להם תיכף שבאמת גם אם יהי' בזה ענין של קשויים, אפילו גם ענין של הפקרות כמו שכותב כת"ר ש' במכתבו, ואפילו גם ענין של מסירת נפש, הרי ממי יש לקוות לענינים כאלו אם גם תמים בן תמים ותמימה בת תמימים אינם שייכים לזה? אבל

(ד) ההצלחה האירה פנים להמיול"ח ולבתו יחיו שהצעה זו, לפי דעתי, טובה בשבילם בגשמיות לא פחות מאשר ברוחניות. וטעמי בזה, כי העתיד שיוכלו לקוות כשירצו להסתדר בארצה"ב או ב... - הרי הורה כבר הנסיון מהו המצב המוצלח ביותר שיוכלו לקוות אליו אברכים כערכם שהסתדרו במקומות הנ"ל. ואין רצוני להאריך בזה, כי כת"ר בהיותו על אתר בטח יודע ה"תכלית" וואס איז געווארן פון די יונגעלייט במחנה הט, 'ובמשך השבועות שהיו בברוקלין בטח התבונן וואס איז געווארן פון זי"ד יונגעלייט, שהם כערך המיול"ח ובתו שת', שהסתדרו בברוקלין ובניו יארק. לאידך גיסא, אם תבוא הצעתי מהכוח אל הפועל, ויסעו לאחד ממקומות הנ"ל, יש לקוות אשר ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ תלוה אותם בדרכם בחיים ובמשך זמן לא ארוך יוכלו להסתדר כראוי הוא בתור מנהיג קהלה בישראל - ומדייק אני מנהיג, ולא רב, כי, כפי השקפתי, יוכלו לסדר שתחת הנהגתו יהי' רב ומלמד ושו"ב ומוסדות שונים וכו', ונוסף על זה, במרץ הראוי, הרי גם בתו שת' תוכל לתפוס עמדה בחיים כעין זו.

(ה) נוסף על כל הנ"ל, והוא העיקר, אדיר הי' חפץ כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ לסדר מרכזי התישבות אנ"ש בכל קצווי תבל, וזה היתה כוונתו מה ששלח כמה מאנ"ש לאוסטרליה, וכמה מאנ"ש לקנדה, ובמה שדיבר כמה פעמים ע"ד דרום אמריקה ודרום אפריקה. וראה ראינו, ובטח גם כת"ר ראה, אז דער וואס האט אנגענומען דעם רבי'ס א שליחות, האט דאס עם מציל געווען מכל צרה וצוקה והעמידו בקרן אורה, הן בגשמיות והן ברוחניות גם אם הי' נצרך לזה הצלחה דוקא למעלה מדרך הטבע, והפרט בנידון דידן שגם בדרך הטבע יש כאן מקום להסתדרות טובה, ואם כן ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר עוד יוסיפו בזה כהנה וכהנה.

(ו) המיול"ח... ש' הסכים לכל זה עוד באמצע הקיץ העבר, אלא שאז לא הי' נוגע עדיין לפועל ממש, כי לא רציתי גם להציע שישע קודם שיתברר ע"ד השידוך עם בתו שתחי', ואם כן, עתה המצב הוא שכת"ר ואשתו ובתו ת' אין נראה להם ואינם רוצים בהצעה שהמיול"ח כבר קבל על עצמו להיות אחד מבאי כח כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אשר גם עתה הוא מנהיג ישראל בכלל ועדת חסידיו בפרט.

(ז) ראי' להנ"ל הוא הסיפור שמביא בסוף מכתבו (שהוא - מעשה לסתור).
כותב - אשר באמור לו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר אין צריכים לדקדק בנוגע לשידוך בעד בתו... ת'

והאומנם דעת כת"ר היא שהמניעה מאנשי פאריז וסביבותי היא?!

ואמרתי ע"ד הצחות: כל ענין חגלות הנורא הוא ע"י שבירת הלוחות, כי בלאה"כ חרי הי' חרות, א"ת חרות אלא חרות. הסבה לשבירת הלוחות הוא חטא העגל שאז חזרה הזוחמא דחטא עה"ד, שע"פ דא"ח (ראה ד"ח ע"כ יאמרו תרצ"א) בא ע"י מעוט חירת, שבא ע"י שבה"כ דתחו, שבא ע"י הצמצום. ומחו הצמצום? דער אור גייט ניט לחוץ. ער איז זיך אין זיינע אותיות, אבער ניט ווייטער (ראה לקו"ת סו"ס ויקרא ד"ה להבין מ"ש באוצ"ח פ"ח).

עוה"פ אכפיל דברי שאין כונתי לאיש פרטי ח"ו, כ"א לחקבוץ בכלל. ובדאי יראה מכתבי לכל מי שיש תועלת בזה. – ולמותר לומר שאין זה אלא שקו"ט ביני לבנים ועל דעת עצמי. ולא שח"ו יהי ויבא יוסף גו'.

– בודאי כמה וכמה יאמרו מי שמך גוי טול כו' מבין עיניך ויהי הצדק אתם בטענתם עלי. אבל אין זה משנה את המצב וחוסך-הכל. וחבל על הזמן החולך ואבד ולא משתכח.

בתקוה אשר לא יקפיד – אפילו במוח – על מכתבי זה. ואת והב בסופה.

החותם בפ"ש כל החבורה תי'.

לועד נפנה כאן לא תראיתי מכתבי זה. ברם העתק מסעיף וא"ו בלבד שלחתי להררבי"צ שי' שם טוב, אבל לא כתבתי לו למי נערך מכתב זה, וכת"ר יעשה בזה כרצונו. שלחתי ח"ל להרבי"צ: (א) אולי יועיל לעבודתו הוא, (ב) בחיותי בפאריז שקד ג"כ בלמוד סגוריא על העדר ההתפשטות בעבודה והי' בטוח שתתפשט בעתיד.

שלחתי להררבי"צ: ראה אגרת שלאח"י.

פורים, ה'תשט"ו

ולכן, אפילו ענין זה מעלימים ממנו ... כך שאינו יודע גם ענין זה, ובמילא נשאר לו רק מה שנמצא "בארץ צי' ועיף בלי מים"¹⁵⁵, והעבודה שלו היא להתעסק עם בעלי-בתים ולהשיג כספים, ובשביל זה צריך להשתמש בענינים כאלה שהם בבחינת "בית המן", אלא שנטהרו ע"ז ש"אותו תלו על העץ" (כנ"ל סי"ד) – כמבואר לעיל (בהמאמר¹⁵⁶) שמצד טבע הטוב להטיב צריך להיות "ותקם את דבריך"¹⁵⁷, להקים ולהעלות אפילו את ניצוצות הקדושה הנמצאים בעומק תחת.

ולכן מעמידים את אופן עבודתו באופן כזה שלא ידע שיש בזה ענין טוב, ויהי' נדמה לו שבמקום אחר יוכל לפעול באופן נעלה יותר, אפילו בעבודה זו.

אבל, מובטח לו – בין אם יודע ובין אם אינו יודע – שדוקא בעומק תחת, ודוקא ב"סופן" שאין למטה הימנו, שם נותן הקב"ה הצלחה שעושים דירה לו ית' בתחתונים¹⁵⁸.

וכמבואר בחסידות¹⁵⁹ המשל ש"כשצריכים להגבי' איזה דבר מן הארץ ע"י כלי ההגבהה הנקרא ליווע"ר צריכים לאחוז בחלקים התחתונים שבו דוקא, כמו בהגבהה כתלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו גם העליונים הימנו" (וענין זה קשור גם עם מ"ש¹⁶⁰ "ושקל בפלס הרים").

ועד"ז בנדו"ד: מי שהוא בבחי' "ליווע"ר" שמעמידים אותו תחת הקורה או הלבנינה התחתונה ביותר, ועובד עבודתו מתוך קבלת עול, אע"פ שאין לו געשמאק בזה – אזי מצליח בהצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע לגמרי, להגבי' את הלבנינה התחתונה ביותר, הלבניים התחתונים והלבניים שבינתיים, עד ש"היתה לראש פינה"¹⁶¹, שפועל עלי' למעלה מעלה ביותר, כי, ע"י עשיית דירה לו ית' בתחתונים פועלים תוספת אור עד לעולם האצילות והעולמות שלמעלה הימנו.

ותהי זאת נחמתם לנחמם בכפלים לתושי¹⁶² – דכיון שזהו מצב ד"מאן ... דנפיל מדרגי' איקרי כו"¹⁶³, אזי צ"ל הנחמה בכפלים לתושי' – שדוקא ע"י הירידה ... נעשה עילוי גדול יותר¹⁶⁴, ע"ד המבואר בענין לוחות אחרונות שדוקא בהם נעשה הריבוי דתורה באופן ד"כפלים לתושי"¹⁶⁵, ועד"ז מבואר בנוגע להמעלה דתלמוד בבלי ע"י הירידה לכבל דוקא¹⁶⁶.

וכאמור, שע"י עשיית דירה לו ית' בתחתונים פועלים עילוי בהדרגות הכי עליונות, כיון שהענין דדירה בתחתונים הוא תכלית בריאת העולמות כפי שעלה ברצונו ית', ועוד לפני עליית הרצון כו'.

ועד שמתקיים משאלות לבבו לטובה – קיום בקשתו "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ", כי אם להתאחד עם העצמות, ובאופן שנמשך בחיי היום-יומיים, שבלכתו ברחוב, בחוץ לארץ וביום חול, "גייט דאָס אלקות", ונשלם רצונו של הקב"ה בעוה"ז הגשמי¹⁶⁷.

- (146) כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה ביותר בדברו ענין זה (המור"ז).
- (147) כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק לרגע, ואמר: פלוני חושב שהדברים מכוונים אליו, אבל, לא אליו כוונתי; כוונתי על עצמי, שכן, אדם קרוב אצל עצמו וכו'.
- (148) פרש"י שבת כג, ב.
- (149) ואתחנן ו, ז ובספרי ופרש"י עה"פ.
- (150) ראה לקו"ד ח"א נ, א.
- (151) קהלת יב, יג.
- (152) פרדס שייב פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו (ד"ה והמרגיל – קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. ועוד. תניא שעשהוה"א רפ"ו. ובכ"מ.
- (153) אבות פ"א מ"ג.
- (154) תזריע כ, ב. – ולהעיר גם מתור"א מג"א קיח, ב: "שורש ענין פרס ומדי .. פרס מלשון פרוסה".
- (155) תהלים סג, ב.
- (156) פ"ו (לעיל ע' 290 ואילך).
- (157) נחמ"י ט, ח.

(167) באמצע שיחה זו הפסיק כ"ק אדמו"ר שליט"א כאשר א' המסובים צילם אותו, ואמר, שישאלוהו אם הוא לומד תניא, ובכל יום. וכשהשיב שאינו לומד בכל יום, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: כיון שהוא דובר

- (158) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טו. ב"ר ספ"ג. במדבר"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.
- (159) תור"א בראשית ד, א.
- (160) ישעי"י מ, יב. נתבאר בלקו"ת נצבים מה, א. וראה גם שיחת מוצאי ש"פ חיי שרה תשל"ט ס"ו בהערה. סה"מ מלוקט ח"ד ע' קיא הערה 19.
- (161) תהלים קיח, כב.
- (162) לשון אדה"ז – תניא פלי"ה (מד"א).
- (163) ראה זח"ג קלה, ב. הנסמן באגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ב ס"ע ד.
- (164) כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק, ופנה לא' השודרים שהי' ממור בבכי בעת אמירת שיחה זו, ואמר לו: הנך "חייל" של כ"ק מר"ח אדמו"ר ("דעם שווער'ס אַ סאַלדאַט"), ואין לך מה לדאוג; כ"ק מר"ח אדמו"ר יוציא אותך כו'.
- (165) איוב יא, ו. וראה שמור"ר רפמ"ו.
- (166) ראה סה"מ תש"ח ס"ע 121 ואילך. ועוד.

לו: רחם על עצמך ועל ב"ב ועל כל אשר לך ואל בניתך אל תשען, למוד דא"ח התקשר בפכ"פ עשה ע"פ דבריו ואז תצליח.

יודעה הבטחת אדה"ז, אז וואס חסידים וועלען טאן וועלען זיי מצליח זיין.

לא ראינו אינה ראי' פרט בדבר הרגיל (ראה ש"ך ואדה"ז שו"ע יו"ד רס"א). ראיתי כמה ממכתבים המתקבלים לכ"ק מו"ח אד"ש ממחנם. ולא פגשתי אף אחד שיחי' כתוב משום שהכותב נתקרב עתה לחב"ד בהשפעת מי מאנ"ש הנמצא שם.

באים הם בפאריז וסביבותי' במגע עם מאות, ואולי עם אלפים ואלפים, מאחב"י, כ"י. עפמ"ש הרמב"ם בענין הדבור, משוחחים הם ביניהם ארוכות וקצרות. כמה אנשים מכל אלו האלפים פנו בשאלה ע"ד ניתוח או שידוך, בקשת ברכה לר"ה וכיו"ב? והאומנם אם היו מספרים להם מהו הרבי מליובאוויטש – ספור, גם בלא ביאור – ובפעם השני' מקצת משיחותיו ואח"כ מהוראותיו – הרי כמה וכמה נפשות. הם זורעם וזרע זרעם עד א"ס, היו מתקשרים ע"י באילנא דחיי, מוסיפים אור בבתיהם, נעשים אנשי משה (ראה סד"ה ויבא עמלק דקונטרס המוסג"פ. ולפענ"ד אף דבתור"א ותור"ח ד"ה ועשית ציץ הכוונה ב,אנשי משה" – בטול, בקונטרס זה הכוונה – מקושרים בתרבי, האתפשותא דמשה שבכל דור. ולכן לא נתבאר זה בפירוש), נעשים אנשי מעמד ומחזיקים גם בכל המוסדות בחפץ לב ובספ"י ולא רק מפני הכבוד.

ותמורת כהנ"ל – זה פונה למוסד שלו וזה פונה לעסק שלו, כ"א מרגיע את עצמו בזה שנותן נפנה בעין יפה ובמדה רחבה, מצדיקים א"ע בזה שיש מן המוכן, כפ"ד כת"ר, מסי"נ בפועל ממש. והעבודה, כנראה, עדיין לא הותחלה.

וסדר זה נוהג, לע"ע, במשך שנה ויותר. ובקבוץ אנ"ש שהוא מכמה וכמה עשירות, כ"י, של אותם שכתרם אדני"ע בתואר „נרות להאיר“. וע"פ פתגם כ"ק מו"ח אד"ש הרי במקום חשך כשמעמידים פנס אור הרי – מעצמם – מתקבצים סביבו.

הבטחת אדה"ז: ראה אג"ק אדמו"ר מהרי"צ נ"ע ח"ט אגרת גיעא, ובהנסמן בהערות שם. סד"ה ויבא עמלק דקונטרס המוסג"פ: סה"מ תשי"ט ע' 41 (הב'). שכתרם אדני"ע בתואר „נרות להאיר“: ראה לקו"ש ח"ב ע' 484. ובכ"מ. לקמן אגרות תקע, תרס. תשס. תשי"ט.

לימוד התורה וקיום מצוותיה בהידור

א. כאשר קבע הרבי את הסדר של שיגור שלוחים למדינות שונות להפיץ שם את לימוד התורה, עד שהלימוד יהא לימוד המביא לידי מעשה¹, והדבר ייעשה בשמחה² ובתענוג³ — קיים ביחס לכך הסדר של כל ארבע הכיתות⁴.

ההתחלה היא בדוגמת אופן הלימוד של קטנים — לימוד על-מנת לקבל פרס⁵, וזאת היתה גם ההוראה לשלוחים שהתעסקותם עם הזולת תהיה באופן של "מן המוקדם אל המאוחר" ו"מן הקל אל הכבד", שיעבדו בדרכי נועם ובדרכי שלום, ולא יתחילו בצורה של "תפסת מרובה"⁶ — זו היתה ההוראה בנוגע להתעסקות עם הזולת.

אך לגבי עבודת השליח עם עצמו — נדרשת ממנו העבודה בצורה של "תפסת מרובה" דוקא.

שכן, כדי שהשליח יהיה "טופח על-מנת להטפוח"⁷ דרוש שאצלו תהיה הלחלוחית גדולה ביותר, ואזי, כאשר אצלו אכן "תפסת מרובה" — מסייע הדבר שהשפעתו על השני תפעול פעולתה לפחות באופן של "תפסת מועט",

והמדובר הוא הן בנוגע ללימוד התורה והן בנוגע להידור בקיום מצוותיה:

כאשר אצל השלוחים יהיו ההכנות לתפילה כדבעי — ילמדו חסידות.

- 1) ראה קידושין מ. ב. רמב"ם הלי' ת"ת פ"א ה"ג. פ"ג ה"ג. הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ג"ד. וש"נ.
- 2) כמ"ש (תהלים ק, ב) עבדו את ה' בשמחה. וראה זח"ג נו, א. ספר העיקרים מ"ג פ"ג (הובאו ונתבארו באוה"ת לתהלים (יהל אור) עה"פ). רמב"ם סוף הלי' לולב. שער המצוות להאריך"ל בהקדמתו. של"ה ס"פ תבוא (שפר, א). תניא פכ"ו לקר"ת תוריע כ, ג. סידור רפא, ד. המשך תער"ב ח"ג ע' א'רסא ואילך. ד"ה עבדו את ה' בשמחה תרצ"ט (ס"ע 94 ואילך). ובתור"א (תולדות כ, ב): הארז"ל ה' שמח מאד בעשיית המצוות ולזה זכה לרוה"ק. השייכות דשמחה לרוה"ק — ראה ירושלמי סוכה רפ"ה, ונתבאר בלקר"א לה"מ (הוצאת קה"ת) סי' רנט (סו, ג ואילך).
- 3) שמשיך מלמעלה מעלה על למטה מטה, נמשך בכל הכחות כו' (כמבואר בכ"מ בדא"ח).
- 4) ראה מכילתא עה"פ בשלח יד, ג: ד' כתיב... ליפול אל הים... לשוב למצרים... לעשות מלחמה... נצווח כנגדן. — נת' בלקר"ש ח"ג ע' 876 בארוכה.
- 5) ראה הקדמת הרמב"ם לפרק חלק (ד"ה ואתה).
- 6) ר"ה ד, ב. וש"נ. תר"כ ויקרא טו, כה.
- 7) לי' חז"ל — ברכות כה, רע"ב. ובכ"מ.

להבטיח תקציב להוצאות, ובכלל נכון להתחיל בזה כשיבואו כל אנ"ש אל המנוחה ואז יסעו מהם ככל הנצרך חזרה להקעמפ ויעבדו שם במסנ"פ! וכשזרתי עוה"פ ע"י אחד שנסע לשם — בחרו, כמדומה לי, בועד. ובזה נסתיים הדבר. וה"תוצאות" ידועות.

האבען זיך אנ"ש אפגעמאטערט, וכנראה אשר גם מיט זיי האט מען זיך געמאטערט, און געזעהן, אז עס איז א רחמנות אויף אידען: מען מאטערט זיך און אן א טאלק. והביאום לעיר נושבת — וכולי האי ואולי. והנה — עס חזר"ט זיך איבער דער גאנצער סדר (יותר נכון — היפך הסדר). זה יותר משנה שנמצאים במחנם עתה, ומה הוא הסך הכל מהפעולות קיימות בפאריז וסביבותיה?

בהיותי בפאריז זה שנה וחצי דברתי כמה פעמים, עד שסו"ס החליטו (כנראה מפני הכבוד) שועד נפנה יתעסק גם באנשי העיר. כמובן יתעסקו בזה המתאימים לדבור עם הרחוקים לע"ע וכו' וכו'. מזמן לזמן חקו"ד מהנעשה בזה ונודעתי... שאין עושים מאומה, לא בענין מעמד רוחני ולא בענין מעמד גשמי — שני החצאים, שמלבד בהוראת שעה, צ"ל ביחד והולכים ומתקיימים רק ביחד.

גם אני הייתי שמח אם סו"ס ה' מי שהוא מודיעני, שכמה מפרטי פעולותיהם אי ידועים לי, ועשיריות אנשים לא רק נתפעלו מהם ונתנו נדבות ממון על המוסדות אלא שגם קבלו מהם תורת הדא"ח ונעשו חסידים או עכ"פ מקושרים קצת. והנה רואה אני במכתבו שמופרך כל מקצוע עבודה זה אצלם.

פשיטא אשר שמירת הציור פון די אייגענע ד' אמות דורשת עבודה רבה ויגיעה תמידית, אבל אפילו שמירת ביהמ"ק היתה רק אחת העבודות, ולא כל הכהנים כולם התעסקו בה.

פשיטא אשר אם יפגשו איש ויאמרו לו זשיד דאוואי גראשי ואתנם לפב"פ הנמצא במרחק כמה אלפים פרסאות, שאין אתה יודע אותו, והוא אין לו שייכות עמך, אלא שהוא בעל מעלות גבוהות ונשאות — יהיו בעיניו כמתעתעים.

ולאידך גיסא פשיטא אשר איש המאמין באמונה שלימה, היינו המנהגת את כל הכחות שלו, שדעת וברכת פב"ב בכל משלה ויודע בחברו שצריך להחליט בענין עיקרי דבני חיי ומזוני וכו' או גם בענין של סכנה ר"ל, הרי מצד אנושיות אהבת ישראל פקו"נ וכו' אם רק יש תקוה וספק ספקא אולי ישמע לדבריו, עליו לרדוף אחרי חברו ולומר

יטבלו במקוה ויתנו צדקה⁸; — אזי, כאשר יעשו במסירות⁹, יצליחו בהפצת היהדות ומעיינות תורת החסידות, ויהפכו את מקומות מושבם ל"ארץ ישראל"¹⁰.

ב. בהמשך מאמרי ההילולא — באתי לגני ה'שי"ת — מבואר שמאחר ומכל יהודי נדרש שעבודת-השם שלו תהיה באופן של שטות וקדושה שלמעלה מטעם-ודעת, לכך ניתנים לו מלמעלה האוצרות כמוסים וחתומים, שבהם גנוזות אבנים יקרות מדורי דורות, כדי לנצח במלחמה¹¹.

זו היתה גם דרכו של הרבי הנשיא, שנתן — יחד עם המשימות — כחות ואוצרות כדי שיצליחו בעבודה, וכיון שדברי צדיקים קיימין לעד¹², נמשך הדבר אף בהווה; וכל מי שמקבל על-עצמו לבצע את ה"שליחות" באופן האמור — שמעצמו הוא תובע "תפסת מרובה" — הרי הוא מצליח!

— תחילה אמנם משפיע הוא על הזולת רק "תפסת מועט", אך זוהי רק הקדמה והכנה. ובסופו-של-דבר מביא הוא את הנצחון, שזהו יתור מאשר "לשלול שלל ולבוז בז"¹³, ועד אשר מגיעים לנצחון האמיתי, שמשלימים את רצונו של מלך-מלכי-המלכים אשר "נתאוה הקב"ה להיות דירה¹⁴ לו (ית'¹⁵) בתחתונים".

משיחת יו"ד שכט תשכ"ב
יום שמח"ת תשט"ו
רשימות השומעים

(8) ראה לקו"ת תבוא מג, ב. לקו"ש ח"א ע' 182. ח"ב ע' 350. שם ח"א ע' 5.

(9) ראה כתובות סז, רע"ב.

(10) כמאמר הצ"צ לר"ה מפאריטש "מאך דא (עשה כאן) ארץ ישראל" — אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תפה.

וראה לקו"ש ח"ח ע' 404 הע' 48 בשוליה-גליין מקור לזה בנגלה דתורה.

וכ"שם הגדולים' (להחיד"א) מערכת גדולים אות ש (ר' שמעון לביא מחבר הפיוט בר יוחאי): ואני שמעתי דהרב הנזכר ה" דעתו ליסע לא"י וכשבא לטריפולי ראה שלא היו יודעין דת ודין ואפילו תפלה וברכות כתקנן, ואמר בלבו כי טוב לו לקרבן לתורה וללמדם תורה וליראה את ה' זה יותר מהליכת א"י וכן עשה והצליח כו'.

(11) ראה סה"מ תש"י ע' 132. ועוד.

(12) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' רפט. ח"י ע' קמו. ובכ"מ.

(13) ל' הכתוב — ישע"י י' ו. יחזקאל לח, יב. וראה סה"מ תש"י ע' 131.

(14) נתחומא נשא טז. וראה שם בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדבר פ"ג, ו. — וראה לקו"ש חט"ז ע' 140-142.

(15) כן ה"י מוסיף (פעמים רבות) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע — נח' בלקו"ש ח"ט שיחת ד' לפ' דברים ס"ו (ע' 27) ואילך.

ירים את ידו מבלי לשאול את פי הרבי. והכירה בהאברך שפיו ולבו שווין, כי ניכרין דברי אמת, צייתה לכתוב השאלה הנ"ל, שייכת ממילא לנפנה, ומתקרבת ליהדות, ובטח בקרב הימים יהיו הליכות ביתה בכשרות וטהרת המשפחה וכו'. — אלה מתולדות פעולות אברך פשוט ושעושה כ"ז לא מצד מסנ"פ וקב"ע, כי אין זה אצלו היפך השכל, גם לא היפך שכלו האנושי.

והגע בעצמך: פשוט אצלו על יסוד מה שראה במוחש, שהרבי אמירתו אמירה וברכתו ברכה, וגם נח"ב מסכמת ע"ז. כי אין זה אצלו מצד השכלה שקו"ט ועיון בספרים, אלא שהנסיון, שלו ושל כמה ממכיריו, הראה לו אז מ'האט געפאלגט איז געווען גוט, און אז מ'האט ניט געפאלגט האט מען געהאט א פסק. ובמילא כמו שאינו בוש לומר לכל מיודעיו הזקוקים לזה, האדרעס של רופא מומחה, כך כשרואה איש נמצא במבוכה או עומד לפני פתרון שאלת חיים עיקרית, אומר לו: לא אלמן ח"ו ישראל. יש לך את מי לשאול. — ולא עוד אלא שאינו מחכה עד שמיודעו יבוא אליו לחקור ולדרוש אם יש רבי, כיון שע"פ רוב אינו יודע גם מה זה רבי, אלא שהוא הולך אליו ומסביר לו שאין לו לחשען כלל לא על בינת עצמו ולא על השדכן ולא על הרופא ולא על הסרסור, שאין כל אלו אלא ענינים מסופקים, ויש לו דרך ודאית לפתור את ספקותיו. ואמרו"ל דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

ועתה בנידון מכתב כת"ר:

במחננו יש מסלתה ומשמנה של אנ"ש, שראו את אדנ"ע, ולהבדיל בין חיים לחיי החיים את כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, נבחנו בכור העוני ונסיונות מכל המינים, עוסקים בהשכלה בעבודה וכו' וכו'. נמצאו בתחילה בקעמפ בין אלפים מאחב"י שהיו צמאים לדבור חס וחי, למלה של התעוררות וקירוב, והצעירים שבהם שאפו בעיקר לחוראה: אי' הוא משה זה האיש אשר יעלנו מהמצרים והגבולים ויורנו דרך החיים.

וחשאלה: כמה נפשות נתוספו, על ידי השתדלותם ויגיעת נפשם, על תורת הבעש"ט ואדה"י — במשך כל זמן השחי' בקעמפס?

כתבתי אז לקעמפ דאניש היותר גדול שיעשו בכל הנמצאים בקעמפ ובפרט בהנוער מעמד רוחני (כי שערתי שאין נתיצות באחיזה בגשמיות בתחלת הכבוש). וענוני שבדאי טוב הדבר, אבל מתחלה צריך

נבחרתי לשימוע שיש סברא אצלו לבקר ללמוד באיזה קולגי' וכה"ג. תקנתי ובטחוני שיזניח סברא זו לגמרי, וירגיע רוחי בכשו"ט זו.

ממכתב ערש"ק י"ג אלול ה'שי"ט
לקר"ש חי"ז ע' 485

הקונטרס לח"י אלול עם מכתבי המצורף אליו בטח קיבל במועדו, וקרא ג"כ מה שכתבתי בשולי המכתב.

מפני קוצר הזמן לא הארכתי אז כדבעי למהוי, וגם חשבתי שאולי אין צורך באריכות בזה, וגם מלים קצרות יספיקו לו. אבל מכיון ששתק ולא ענה לי ע"ז, הנה ידוע בש"ס שני פירושים בשתיקה: כיון דשתיק אודויי אודי לי, או שתק דבטולי בטלי לדברין, וכיון שיש מקום לספק, הנני בא בזה באריכות קצת יותר. וזהו המצב כפי שאני רואה אותו:

כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בחר בו ועשהו לשלוחו להנהיג עדת בני ישראל במחננו. שלוחו של אדם כמותו, ואחד הטעמים בזה הוא, כי המשלח נותן מכוחותיו להשליח. זהו בכל אדם בכלל. ובפרט באדם שהוא פנימי, ועוד יותר – אם המשלח הוא עצמי, וידוע מאמר הבעש"ט: עצם כשאתה תופס במקצתו הרי אתה תופס בכולו (מובא במאמר ר"ה פ"ב*). הרי כשהמשלח נתן להשליח מכחו הרי זה כאילו כולו נמצא שם.

לאיזה תכלית שלחו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ? הרי ברור הדבר, שהוא כדי לנהל עדתו בדרכי התורה והמצוה, ולעזרם שיעלו כל אחד ואחת מהם במסילה העולה בית א-ל. פשוט ג"כ, שלוח צריך שגם השליח ילך בעלי' אחר עלי' הרבה יותר מקהל עדתו שממונה לראש עליהם. על ידי איזה אמצעים יכול השליח לעלות? ישנה לזה דרך המלך, מלכו של עולם, דרך סלולה ומבוארה על ידי חז"ל בכלל, נשיאי חב"ד בפרט, ונשיאינו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ביחוד, באיזה אופנים אפשר להפטר מפתויי היצר הרע הנקרא דער קלוגניקער, שזהו הקו דסור מרע, ואיך לעלות בקו דעשה טוב.

אחרי כל זה, אם ח"ו נכונה השמועה ששמעתי על דבר רצונו בענין הקאלעדזש, הנה כמה תוצאות לזה: א) מזמנו המצומצם גם בלאו הכי – ילך חלק גדול שלא על ההשתדלות במילוי תפקידו הנ"ל. ב) חלק מזמנו ישתמש בו

(* נדפס בסה"מ תשי"א ע' 7. המו"ל.)

האחרונות (ארצה"ב, קאנאדא, דרום אמעריקא, דרום אפריקא וכו') עשו פעולה – אף שלא בכ"מ בשווה, כמובן, והמתעסקים בזה לא הוזקקו להוציא מתרמילם את המס"נ בפועל, ואפילו לא קריכען אין לאך. ולא עוד אלא שמצבם עצמם בגו"ר הוטב, וכבודם בעיני אלו שהתעסקו והשתדלו עמהם הולך וגדל, וסו"ס רואים שהם המקבלים ולא הנותנים, ואפילו בגשמיות ובממון.

אלא שבמדינתם, עתה, ע"פ הסברתו במכתבו, יש מן המוכן מס"נ בפו"מ ופשיטא שכולל מסירת הרצון והשכל והטו"ד ...

– וזאת למודעי: מה שכותב הנני בזה אין כונתי ח"ו לאיש פרטי, כי מי אני לפסוק הדבר שדוקא פב"פ עליו מוטל ענין פלוני. ודברי מכוונים לקבוצם יחד, שבלי ספק שיש בו כל הנצרך למילוי תפקידם העקרי במדינתם עתה, שהוא הפצת מעינות הבעש"ט ואדה"ז באנשי חוצות צרפת. ואין לנו מעין שדרך בו נמשכים מעינות הבעש"ט ואדה"ז אלא אחד – הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א. ועיי' התקשרות במעין זה, התקשרות הגוף (שיכול לקנות חיי נפשו החיונית) והנפש, גם מים כו' נעשו מים חיים. כי כן הוא ע"פ דין תורה השולטת ומנהגת את הטבע, גאר בפשטות און אומעטום.

וכת"ר בא במכתבו (וכנראה מהעדר הפעולות, זהו ג"כ החלטת אנ"ש שבמחננו) און גאנץ קאלטבלוטיג גוזר (שניידט אפ), שלכל אחב"י שבמחננו – (מלבד אלו הדרים בשכונה שלו) – אין שייכות לכל זהו יקראו נא לאסיפת כל אנ"ש ויעשו חשבון צדק כמה יגיעות יגעו לרכוש נפשות לזה, ואז למותר יהי' כל שקו"ט, כי תומי' יתבררו הסיבות להעדר תוצאות.

אברך אחד שהוכרח לברוח ממקומו, אינו שייך לעבודת התפלה, אינו לא משכיל ולא עובד, בלא חתימת זקן וכו' וכו', ומעולם לא למד לא בתו"ת ולא בישיבה בכלל – נדד למדינה רחוקה ביותר הן במקום הן בעניני יחדות, וכעבור איזה זמן התחילו להגיע מאנשים ונשים משם מכי' לכ"ק מו"ח אד"ש. ולדוגמא – מאשה בעלת עסק שמציעים לה לשכור חנות ודירה בחלק א' של העיר או בחלק אחר. ושואלת החלט כ"ק אד"ש מה תעשה. – מעולם לא ראתה אותו, ויודעת שמעולם לא הי' כ"ק מו"ח אד"ש לא רק בעירה אלא גם בכל מדינתה, אינה מאנ"ש וכנראה גם לא מגזע אנ"ש. אבל כשמעיה מהאברך דברים היוצאים מן הלב: יש רבי בישראל, ואין הוא נכנס בהגבלות הטבע, והרוצה ללכת לבטח דרכו: במסחר, בהנהגת הבית, וכו' – לא

ספר השליחות

לענינים שהם מנגדים למילוי תפקידו הנ"ל. ג) ממנו יראו וכן יעשו בתוספות מרובה גם קהל עדתו, לאמר: אם השליח של הרבי מליובאוויטש וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ, אחרי שלמד כמה שנים בשיבתו, בכל זה מוכרח הוא כדי צו ווערן אַ מענטש ללמוד תורת הקאָלעדזש, אם כן למה לנו לחיות בטעות ומוטב שנשלח בנינו ובנותינו לכתחילה לקבל חינוך כזה. ד) והיא העולה על כולנה, וואָס האָט ער צום רביין, וואָס ער שלעפט עם מיט זיך אין קאָלעדזש? – כחות המשלח נמצאים בו, וכאשר גופו הוא הולך לקאָלעדזש, הרי גם נפש האלקית האסורה בגוף זה מוכרחת ללכת ג"כ, ובדרך ממילא גם כחות הרבי המלובושים בנפש האלקית זו, וכנ"ל, דמקצת מן העצם בו, נמצא שלעפט ער, כביכול, דעם רביין מיט זיך.

אין חפצי להאריך יותר בכל זה, וגם איני רואה הכרח לזה, כי בודאי גם הנ"ל מספיק די והותר.

איני יודע אם הנסיון גדול בשבילו כל כך, ובכל אופן, תקותי ובטחוני שיעמוד בנסיון זה ואז בודאי יראה כי זהו ענין הנסיונות, כי לא הי' בדבר זה ממש. וכידוע בחילוק נסיונות וביירוים. ויוסיף שיעור בלימוד התורה בכלל ותורת חב"ד בפרט ותורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ביחוד, אשר כל זה הוא עצה שלא יכללוהו מחשבות שהן צריכות להיות זרות לו, ויוכל למלא תפקידו, תפקיד נשמתו בעלמא דיין, מתוך מנוחת הנפש.

איני יודע יחס זוג' הרבנית תחי' לשאלה הנ"ל, ובכל אופן הרשות בידו, ולכאורה נכון הוא, שימסור לה תוכן מכתבי בענין זה.

בטח יודיעני מהחלטתו הטובה בכל זה ות"ח מראש.

אתענין לדעת אם היו תוצאות טובות כמה שדברנו בהיותו כאן שיקבע שיעור לימוד ביחד עם זוג' תחי' באיזה מספרי חז"ל המתאימים יותר לרוחה.

אסיים כברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולזוג' תחי', שיזכה שעל ידו יתמלאו רצונות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואם ויוכל להוציאם מהכח אל הפועל מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף ומתוך הרחבה בגשמיות וברוחניות.

המחכה לבשורות טובות

מוסגר בזה הקונטרס לראש השנה עם מכתב המצורף אליו ומכתב כללי בג' לשונות, ומהנכון שיפרסם את המכתב כללי באופן המתאים בחוגים שונים.

ממכתב כ"ד אלול ה'שי"ח
לקו"ש חי"ז ע' 485-487

16 CHABAD ON CAMPUS
INTERNATIONAL CONFERENCE
כינוס השליחים העולמי

אדמו"ר שליט"א

נג

גורת בשו"ט שיבשר מהנשואין למזל טוב בבנין עדי עד, וככל הפירושים, שכולם שייכים בבחי' כתר, עטרה שעטרה גו' ביום חתונתו: עדי וקשוט (וי"ל שזהו ענין הרחבה בגשמיות. מזוני רויחא). נצחיות (וי"ל שזהו ענין בני' כמובן). הפסק, כמו עד פה תבוא, דבזה נכלל כאחד: ולא עד בכלל, בחי' תחתונה שבמאציל, עם עד בכלל, שרש הנאצלים (וי"ל שזהו ענין חיי' דדוקא ישראל נק' חיים ע"ש ואתם הדבקים בחי' חיים. וכמארז"ל באדר"נ פל"ד. דהוא חי ולא בחיים, ולא עד בכלל. ודוקא זהו מחי' חיים דשרש הנאצלים, וכלי הרמב"ם שהובא ונתבאר בדא"ח: והי"א אמת. אמיתית המציאות. עצומ"ה הוא אלקים חיים) – דבני חיי ומזוני כו' במזלא תליא.

וראה לקו"ת ביאור דאלה פקודי פי"ד ד"ה מזמור שיר חנוכה (השני) ספ"ב. ד"ה שובה תרס"ו. חנוך. לנער לאדני"ע ע' 38.

ב) מוסגי' קונטרס שהו"ל זה עתה. והוא לזכות בו את הרבים.

ג) הרשימות הכנסתי בהיכל כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א ואח"כ באו לועד נפנה. כן מסרתי ע"ד הקבלות פרטיות שבקש. ובטח כבר נשלחו לכת"ר, ויאשר קבלתם.

ד) שילוחו (במכתבו מכ"ה אייר) הי' תרם בשביל אותיות הס"ת ולפ"ע זה עבור סידורים – נתקבל במועדו. ואולי טאבד מכי האישור עדי. ואם לא הגיעו גם ההודעה ע"ד האותיות שעלו בחלקו – מטובו להודיעני ...

ואו) מש"כ ע"ד אי אפשריות העבודה במקצוע נפנה בין אנשי העיר (לכד אנ"ש והתמימים) ומסביר זה בכמה טעמים ונימוקים – הנה שתי שורות וחצי לפני זה כותב, אשר, אנ"ש מקושרים בכל לבם ובכל נפשם עד מס"ג בפועל ממש, און אז מען זאל זיי הייסען קריכען אין לאך – וועלען זיי קריכען – והנני ממליץ עליו מרז"ל כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרא סייעי, כי כנראה שאין אצלו אף צל דקס"ד אפשר יש מעין סתירה בין ההקדמה והמסקנא

כי ע"פ הנסיון אשר ראינו בכל מקום אשר התעסקו בנפנה בשנים

חנוך לנער . . . ע' 38: בתוצאות החידושים ע' 48.

נפנה מעמד.

הי' חרם: 5 שקל.

אותיות הס"ת: לקבלת פני משיח צדקנו. ראה מבוא לאג"ק אדמו"ר מוהרי"צ גי' ח"ז ע' 8-6. לעיל ח"ב

אגרות רס"ט. רפו. שנה. לקמן תע"ט.

לא לשכוח מה"שוב"

...ישנם כאלו שהולכים אמנם ל"שוב", אלא שבהליכתם שם שוכחים הם לגמרי על ה"שלח"¹. הוא טרוד ושקוע בענינים הגשמיים לא רק ראשו ורובו, אלא כולו.

— לפיכך יש לזכור שדרוש שיהיה גם "רצוא" וגעגועים — "רצוא" ו"שוב" ביחד, וצריך להיות במזיגה נכונה — לא ה"רצוא" יותר מדאי, שכן אז הוא עלול להתבטל מעבודתו. כמוֹכֵן גם לא ה"שוב" בלי ה"רצוא", כדי שלא ישכח את מטרת שליחותו.

כאשר הדבר הוא במזיגה נכונה — לא רק שאינם סותרים זה לזה, אלא אדרבה: הגעגועים וה"שוב" הינם מסייעים זה לזה, שאז מבצעים את השליחות של הפצת המעיינות כדכעי, ומביאים את "ולדוד עבדו" בקרוב ממש.

משיחת ש"פ בראשית תשי"ט
רשימת השומעים

(1) ע"פ ל' הכתוב — מלכיס"א ח, טו.

תמה

ב"ה, חמשה עשר בשבט, תשי"ט
ר"ה לאילנות, האדם עץ השדה.

הרה"ח הו"ח אי"א נר"מ וכו' מהורש"ת שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מח"י טבת (בצירוף רשימות) שנתקבל באיחור זמן:

א) ת"ח נתונה בזה על הודיעני בשו"ט משידוך בתו תי, ויה"ר אשר הכל יהי בשטומוצ בכל הפרטים. ובשו"ט (מצוה דאהבת ישראל)

תמו

נדפסה בקובץ יגדיל תורה ירומי גליון יג ע' 66 והיא בהמשך לאגרת תלח דלעיל.

תמו

נדפסה בלקו"ש חיד ע' 237, והושלמה ע"ס העתק המזכירות.

מהורש"ת: סלמן, שהי בנותה שעה שד"ר לעיני מעמד. אגרות נוספות אליו — לעיל תבה, ובהנמנן בהערות שם.

ספר השליחות

...בהמשך לשני מכתבי שכתבתי לו עוד קודם היו"ט, ושמפני הטרדות רחודש תשרי הוא חודש הכללי לא יכולתי להמשיך בענין. ואף שלא נענתי עדיין על שני מכתבי הנ"ל, הנני בזה להמשיך שיחתי (בענין הקאלעדזש) ובהמשך להנ"ל:

לכאורה יש בידו לאמר, כיון שנדמה לי (היפך מה שכתב הרמב"ם הל' גירושין סוף פ' ב') שרצוני לבקר וללמוד בקאלעדזש, אלא שיש מי שאומר שאין זה מתאים בשביל מעמדי ומצבי בכלל, כי אין זה מתאים לציור של תמים ולציור של תלמיד כ"ק אדמו"ר הכ"מ אשר אז כ"ק מו"ח אדמו"ר מלוה אותו בכל דרכיו וא"כ בהליכתי בקאלעדזש מוכרח הוא כביכול ללכת אתי שם, עפ"י פסק רז"ל תלמיד שגלה מגלין רבו עמו (מכות י, א), — הנה מי אומר שמוכרח אני בכל זה, ולשעה — אפסיק ח"ו הציור של תמים וכן אפסיק ח"ו לפי שעה הציור של חסידו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ וממילא יפלו הטענות.

אבל אין בידו כבר, ועל פי הידוע גם בתורת הנגלה, אשר גר שנתגייר הרי שוב אינו יכול לחזור ח"ו, ואף אם יחטא אח"כ בכ"ז ישראל הוא כיון שנתגייר פעם אחת. ועל דרך זה כן הוא בקדושה גופא, כי מי שנעשה חסיד פעם אחת, ומי שנתקשר לאדמו"ר, אשר במילא הי' כמים הפנים אל הפנים ונתקשר אדמו"ר עמו, הנה אין עוד ביכולתו להפסיק ח"ו ההתקשרות, כיון שזה תלוי גם בהאדמו"ר, והוא ברוך טובו וחסדו אסור עמו באזיקים, ועל דרך מה שכתוב באגרת התשובה רפ"ז מלך אסור ברהטים ברהטי מוחא כו', ולכן נקרא הקב"ה מלך עלוב, עיי"ש. אשר עד"ז הוא בצדיקים, ובפרט בנשיא הדור ובפרטי פרטיות נשיאי תורת הנסתר, וכידוע בזהר (ח"ב דל"ח ע"א) אשר מאן פני האדון הוי' דא רשב"י.

— מה שפירש שם כפירושי ניצוצי אורות כשם היעב"ץ שלומדים זה מתיבת "את" לרכות ת"ח, בדא"ח מבואר זה להיפך שזה קאי על הוי'. וכבר הובא במפרשי הזוהר דוגמא למאמר הנ"ל מב"ב (ע"ה ע"ב) וירושלמי ביכורים (פרק ג' ה"ג) מדרש שמואל פ"ז, זוהר ח"ב קכ"ד, ב. זוהר ח"ג ע"ט, ב. רבינו בחיי פ' תשא עה"פ והי' כל מבקש הוי'. ועייג"כ אור התורה להצ"צ פ' שמות, ע' לט ואילך. —

אין רצוני להאריך בזה, כי בטוח אני אשר, סוף כל סוף, זרוק חוטרא לאוירא אעיקרא קאי, ויתעלה בו העיקר והשורש, שזהו ההתקשרות לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על ידי אשר נלך "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו" ויבשרני בשורות טובות בזה. מובן אשר ההקדם בזה טובה, כידוע אשר ימים יוצרו, אשר נקצב לאדם מספר הימים לברר חלקו בעולם, וא"כ חבל על כל יום שעה ורגע שאין ממלאים אותם מתאים למילוי שליחות נשמתו בעלמא דין.

ממכתב כ"ח מרחשון ה'תשי"א
לקו"ש חיד ע' 487-488